

S. No. - 3109

Page

Date.....

Call No.....

Account No.....

J. & K. UNIVERSITY LIBRARY

This book should be returned on or before the last stamped above.
An overdue charges of 6 nP. will be levied for each day. The book is
kept beyond that day.

JAMMU & KASHMIR UNIVERSITY
LIBRARY.

DATE LOANED

Class No. _____

Vol. _____

Book No. _____

Copy _____

Accession No. _____

21

JAMMU & KASHMIR UNIVERSITY
LIBRARY.

DATE LOANED

Class No. _____ Book No. _____

Vol. _____ Copy _____

Accession No. _____

--	--	--	--

تسین

بقلم: جواد فاضل

4608

جواد فاضل

112
مس
8
172

مردم بین

چاپ سوم

ناشر :

«کانون معرفت»

تهران — خیابان لاله زار — تلفن ۳۲۴۳۷

تلگرافی «معرفت»

Novel

K UNIVERSITY LIB.	
K. DIVISION	
Acc No	85314
Date	21-1-1971

5183

891.553
728M
CHECKED

حق چاپ و اقتباس محفوظ و مخصوص «کانون معرفت» است

چاپ این کتاب در اسفندماه ۱۳۴۲

در چاپ جواهری پایان رسید

مریدین

THE JAMMU & KASHMIR UNIVERSITY
LIBRARY.

DATE LOANED

Class No. _____ Book No. _____

Vol. _____ Copy _____

Accession No. _____

--	--	--	--

ای مهین مهربان باش !

سه سال از آن سال گذشت و من طی این سی

وشش ماه از او بی خبر بودم .

دیر بودم . دیر تاریخ و جغرافیای

دیرستانهای اهواز بودم و چنان بکار خود

گرفتار بودم که خاطرات جوانی بیاد من

نبود .

من بآنانشرایعالی تعهد کرده بودم که

در دو سال اول وظیفه خود را در خارج تهران

انجام بدهم، وزارت فرهنگ هم بمن کمک کرد

و مرا با اهواز فرستاد .

اگر چه هوای اهواز گرم و محیطش كوچك

است ولی هر چه باشد خانه خودم است . من

اهوازی هستم.

من تحصیلات متوسطه‌ام را نیمه تمام در
اهواز گذرانیدم و به تهران عزیمت کردم و شش
هفت سال دیگر هم در شهر تهران به تحصیلاتم
ادامه دادم تا لیسانس شدم.

مادر مهربانم از دارائی کوچکی که
به میراث داشت برای من پول میفرستاد و چشم
براه من بود که چه وقت میان سرهاسری بیرون
بیافرم.

در آنوقت که به تهران آمدم کودکی پانزده
شانزده ساله بیش نبودم و در یک خانواده بهبهانی
که در خیابان منیریه زندگی میکردند پانسیون
شدم.

باما آشنا بودند.

شاید بامادر من نسبت دوری هم داشتند هر چه
بود بمن خیلی خوش میگذشت.

یادم می‌آید که در آنوقت مهربان خیلی بچه

بود.

هنوز وقت دبستانش هم نشده بود
مہین دختر چهار پنج سالہای بود کہ ہمہ
روزہ بخانہ مامی آمد و با بچہہای ہمسایہ
بازی میکرد .

این مہین یگانہ دختر از زن و شوہر جوانی
بود کہ ہمسایہ دیوار بدیوار ما بودند .
یک پسرہ زردنبو و مرض داری ہم ہمراہ
مہین بود تقریباً دو سال از دخترہ بزرگتر
بود .

خانم خانہ ما میگفت این پسرہ پسر عمہ
مہین است . ہمدیگر را دوست دارند نافشان
باسم ہم بریدہ شدہ است اما من باور نمیکردم
زیرا مہین چندان بہ کاووس اعتنا نداشت .
این کاووس بود کہ ہمیشہ دنبال مہین موچ
موچ می کرد .

اگر چہ بحث و انتقادی در این ماجرا
نبود زیرا میان دو طفل ہنوز بدہ سالگی نرسیدہ
حرف عشق و آرزو خیلی زود بود ولی من

دلم نمیخواست مهین پسر عمه خودش را دوست
بدارد .

از کاووس که مهین را دوست می داشت خوشم
نمی آمد .

مثل اینکه مهین دختر من بود و من با همه
شور و شریك پدر تازه بدوران رسیده این طفل
ملوس را دوست میداشتم و امیدوار بودم که
ستاره بختش از آفتاب هم روشن تر باشد .
پدر مهین را نمی دیدم .

خانم خانه ما میگفت که این آقا طلعت
خانم را ترك گفته ولی طلاقش نداده است .

پدر مهین مرد عیاش و بی بند و باری بود .
از دارائی فراوانش اسکناسها را بسته
می کرد و بسته ها را بر می داشت و رو باروپا
می گذاشت .

در سفر اخیر که از فرنگ بر می گشت
يك، خانم اطریشی را هم با خودش آورده بود .
اینجا بود که دیگر مادر مهین را ترك

کرد

کم کم مهین بزرگ شد و بدبستان رفت.
مهین هرچه بزرگتر میشد و هرچه بمن
نزدیکتر می شد در قلب من عمیق تر جا
می گرفت .

مهین بزرگ شد و کاووس هم بزرگ شد
ولی دیگر کاووس بامتناع دخترک پی برد و
یواش یواش دامن از این عشق یکجانبه کنار
کشید .

مهین دوره دبستانش را پایان رسانید .
یادم می آید برای نخستین بار دفتر یادداشتی
تهیه دیده و آورد که من این دفتر یادداشت
را افتتاح کنم .

مهین همیشه با من بود ولی در آن روز
سایه دل انگیزی که طلایه جوانی و غرور
دختران تازه بالغ را نشان میدهد بر پیشانی
می غلطید .

لبانش آتشی تر و گونه هایش داغ تر شده

مهرین آمد و نشست و لبخند زد و دفترش را
جلوی من گذاشت من داشتم درسهای خودم را
حاضر میکردم. مادر حال امتحان بودیم
نگاهی بدفتر کردم و نگاهی بیچهره بر
افروخته مهرین انداختم.

نگاه من نگاه استفهام آمیز بود، اما هنوز
برای من توضیح نداده احساس کردم که مهرین
میخواهد خط من سر آغاز این دفتر قشنگ باشد
خندیدم و گفتم اطاعت می کنم.

خداوند، چه بنویسم، چه بگویم. دیدم که
فکر کردن و مقدمه گرفتن مایه معطل شدن
است. نوشتم.

ای مهرین من اگر میخواهی ماه باشی
مهربان باش. من ماه مهربان را دوست
میدارم.

انگار که از آتشی فرار میکند دفتر را
برداشت و رفت و مرا بحال خود گذاشت.

آن سال گذشت و سال دیگر دوره تحصیلاتم
در دانشسرا خاتمه یافت.

لیسانسم را گرفتم و تسلیم خدمت وظیفه
شدم البته، خانه من همان خانه دیرین من بود که
بهمه چیزش دل بسته بودم.

بدر و دیوار کوچه و گذر و حتی به پیچ خیابان
منیریه که اتوبوس امیریه در آن جا پیاده ام میکرد
علاقه داشتم

با اینکه جای شبانه روزی من دانشکده
افسری بود باز هم همین خانه را خانه خودم
میشمردم.

خدا میداند در آن روز که بالباس افسری
مأمور اهو از شدم بر من چه گذشت دلم نمیخواست
تهران و خیابان منیریه و خانه و صاحبخانه و
همسایه عزیزم را ترک کنم.

مهرین هم حالا دختری پانزده شانزده ساله

بود. هنوز بدبیرستان ناموس میرفت.

مهرین و طلعت خانم تا دم قطار بدرقه ام

کردند . هنگامیکه لکوموتیوسوت کشید
برای آخرین بار دستی تکان دادم و دیدم که
مهرین نمی تواند دستش را بلند کند، هیچان غم
وسیل اشک مهرین قشنگ را داشت از پای در
می آورد.

نه. اینطور نبود. من به مهرین فکر نمی کردم،
دل بستگی من باین دختر که مثل یک پارچه
آتش سراپا شعله میکشید همچنان دل بستگی
پدری بدختر جوانش بود.

من مهرین را هنوز پدرانه دوست میداشتم.
دست بر قضا پدرش هم مرده بود و به مهر بانی
مردی که پدرانه دوستش داشته باشد احتیاج
داشت.

لکوموتیوسوت کشید و قطار براه افتاد.
البته تا چند ساعت دیگر و شاید تا اهواز
این فکر یعنی فکر مهرین قلبم را میفشرد اما در
گرمای سوزان ساحل کارون این غم در قلب
من سوخته و خاکستر شد، من مهرین را فراموش

کرده بودم،

دوره خدمت نظام را در همانجا بر گذار
کردم و بنا به پیشنهاد فرهنگ اهواز وزارت
فرهنگ هم موافقت کرد که من در همان
شهر برای دانش آموزان شهر درس تاریخ و
جغرافیا بگویم.

مادر من مثل مادر شما و مادر دیگران که
آرزوی دامادی پسرشان را در سرشان می پرورانند
بعد از گوشه و کنایه لب بتصریح و تأکید
گشود. هی تصریح کرد و هی تأکید کرد تا
دختری از دختران اصفهان را که در اهواز بسر
می برد برای من عقد کرد. عروسی ما هم مانند
صدها عروسی دیگر خیلی عادی بود.
من و زنم زن و مردی بودیم که پای قرآن و
قانون دست بدست هم دادیم و زن و شوهر
شدیم.

در حساب ما حرف ماه غسل نبود زی را
آنقدر با احتیاط زندگی خو گرفته بودیم که مزه

عدل فراموشمان شده بود .

سالی هم گذشت و پسری هم بردامن ما نشست
مادر م گفت که تابستان امسال را در تهران
خواهیم گذرانید . اسم تهران با ابهام لطیفی
بندهای قلبم را تکان داد .

بفکر تهران افتادم . او . تهران . امسال
سه سال است که از تهران خبر ندارم . نه از تهران
و نه از امیریه و منیریه تهران . ای عجب شد که
یکباره ذرات وجودم بهوای تهران پر میکشد .
آیا چه خواهد شد .

آیا حادثه‌ای در آنجا با تظارم کمین گرفته
است !

آفتاب خرداد درخشید و گرمای اهواز
بنهایت رسید . دست و پا کردم و کاروبارم را در
فرهنگ بهم ریختم و با همان قطار که سه سال
پیش تهران را بدرود گفته بودم دوباره رو
به تهران نهادم .

من و مادرم و زنم . سه تائی کوپه‌ای را اشغال

کردیم و کوچولوئی هم در زیر دست و پای ما
اینطرف و آنطرف میل و لید.

شب هنگام شهر تهران از دور پدیدار شده
شهری که در امواج برق مثل دریائی مالا مال
از طلای گداخته موج میزد. این شهر شهر تهران
بود.

شب را در مسافر خانه ای بسر بردیم و بنا
با صرار مادرم صبح فردا بخانه قوم و خویش
خودمان رخت کشیدیم.

قوم و خویش ما یعنی همان خانواده بهبهانی
که نزدیک ده سال مرا در خانه خود پذیرائی
کرده بودند.

از دیدار ما خوش حال شدند، زنم را دیدند و
پسندیدند.

پسر يك يك ساله مرا دست بدست گردش دادند
خانم خانه گفت که هنوز با طلعت خانم
همسایه ایم.

اسم طلعت مرا بیاد مهین انداخت، دلم

خواست مہین را ببینم حالا باید زن بزرگی
شده باشد.

سه سال يك عمر كوچك است آیا با کاووس
عروسی کرده است یا نه؟ آیا کاووس را دوست
میدارد یا نه؟

خانم گفت که کاووس و مہین حال و احوالشان
خوبست. میراث پدر يك جا بمہین رسیده و
برای خودش دختر ثروتمندی است و امروز و
فردا با کاووس عروسی خواهد کرد.

دیدم باز هم از کاووس بدم می آید. خودم را
سرزنش کردم. یعنی چه. چه آدم بدی باید باشم
که بیجهت از مردم بدم می آید. بخودم لعنت
فرستادم و برای اینکه کمی قدم بزنم آهسته
آهسته از منیریه بسمت امیریه پیچیدم.

سرپیچ خیابان ناگهان باطلعت خانم بر-
خوردم. يك برخورد عجیب درست سرپیچ
خیابان این خانم را که از کوچه بخانه برم میگشت
دیدم

هنوز احوالش را نپرسیده مهین پیدا شد . هر

سه لال شدیم .

من و مهین در برابر هم لال شدیم و این خانم

که سخت اندوهناک و فرسوده بچشم می آمد .

این هم لال شد . یعنی چه ، چرا باید این

ملاقات عادی مادونقر را آشکارا از حال ببرد .

چطور شد که ما توازن فکر و تعادل نگاه

خود را از دست دادیم .

آیا همدیگر را دوست میداشتیم؟ آیا حساب

عشق و آرزوئی در میان بود . اینکه محال

است .

من در اهواز ازدو سال پیش زن گرفتم و

مهین هم امسال می خواهد شوهر کند پس راز این

التهاب و اضطراب چیست .

ناگهان گره بغمه در گلوئی مهین بشکست

و همانجا گریه را سرداد .

سه نفری بخانه ایشان برگشتیم ، دفتر

خاطر اتش را از روی میز برداشتم خط هفت

سال پیش خودم را در نخستین صفحه‌اش
شناختم.

«ای مهین اگر می‌خواهی ماه باشی
مهربان باش زیرا من ماه مهربان را دوست
میدارم.»

ورق زدم و باز هم ورق زدم . خط‌های
کج و معوج فکوه‌های جور و اجور و شعرهای
دراز و کوتاه . احیاناً پندها و نصیحت‌ها ولی مهین
در آخرین صفحه این دفتر نوشته بود :
« بخاطر تو . بخاطر تو که ماه مهربان را
دوست میداری من هم برای همیشه مهربان خواهم
بود مهین مهربان تو »

هنوز اشک‌هایش خشک نشده بود . هنوز
نفس نفس می‌زد من شترسواری بودم که « دولا
دولا » رفتن کاری برایم صورت نمیداد .

زن داشتم و بچه داشتم . مهین و مادرش هر دو
بخانه ما آمدند و با مادر و همسر دیدار هم
کردند اما نه دخترک از دیدار زنم ترسید و نه

من توانستم با داشتن زن و فرزند مهین را نادیده
بگیرم .

حدیث عشق کاووس و مهین هم در خیابان
منیریه غوغائی بر انگیزخته بود . البته این
حدیث برای من تحمل ناپذیر بود . من نمیتوانستم
رقیب بپذیرم .

هر وقت که اسم کاووس را بزبان میآوردم .
خونسردانه میخندید اما من داشتم سگته
میکردم .

آیا مهین بمن دروغ میگوید؟ آیا با کاووس
قول و قرارى نگذاشته است

بالاخره در مهتاب دل افروز الاهیه مهین
را بحرف آوردم .

مهین گفت که کاووس پسر عمه من است و
نامزد من بوده بنا بود که من و او با هم عروسی
کنیم . ولی من از همان روزهای کودکی
عذرش را خواستم .

من دل بمهر تو بسته بودم در زندگی من

جز تو چیز دیگری جز « هیچ » وجود نداشت
و برای ابد هم وجود نخواهد داشت .

سه چهار سال پیش پدرم مرد و مادرم که از
شوهر جوانش خیری ندیده بود چشم طمع
به کاووس دوخت ، مادرم زن بدبختی است .
نه از جوانی بهره دید و نه مزه عشق و وصال را
چشیده است .

کاووس هم سفت و سخت بمادرم چسبید .
زمزمه علاقه این دو نفر که با هم به هیچ
جوری جور در نمی آمدند خانواده ما را مفتضح
کرد .

حرف مردم بجائی رسیده بود که بی پرده این
رسوائی را جلوی من به زبان می آوردند . بمن
می گفتند که بالاخره پسر عمه تو با مادرت
عروسی خواهد کرد .

این حرف خیلی تلخ بود : وقاحت مادرم
بمن مجال نمیداد که این شایعات را تکذیب
کنم ، غصه ها خوردم ، فکرها کردم ، تا

بالاخره راه خود را یافتم .

برقی بچشم انداختم ، رنگی بچهره دادم
و بجان کاروس افتادم کاووس که دختر جوان
و ثروتمندی را شیفته خود دید مادرم را ترك
گفت : مسلم است که مرا بر مادرم ترجیح
میداد .

من دل هوسناك مادرم را ذره ذره بردم من
جلوی چشم مادرم از کاووس دلربائی کردم و
علی رغم اشتیاق خودم باین پسر همنحوس روی
اشتیاق نشان دادم .

مادرم از فراق کاووس ورنج شکست پیر و
ناتوان شدو باین ترکیب درآمد ؛ مادرم خورد
شد ، مگر نمی بینی این زن سی و هفت ساله
اکنون به زن های شصت هفتاد ساله می ماند ،
چطور درهم شکست و برهم خورد .

این کارها را من کردم تا کاووس را ازدست
مادرم در بیاورم . و هدف نهائی من همین

بود . دیگر با کاووس کاری ندارم ترا که
دارم .

مهرین بازوهای برهنه‌اش را بگردنم
انداخت . لبان آتشناک مهرین دهانم را داغ
کرده بود : هنوز داشت میگفت ترا که دارم
که دیگر .

از پشت درخت‌ها این فریاد از گلوی
مضطرب بی‌درآمد

— مهرین! مهرین!

و بعد هیکل کاووس بمهتاب افتاد ، جلو تر
دوید و گفت مادر تو در پشت این درخت‌ها افتاده
دارد میمیرد ، بیا و مادرت را دریاب بیا و دم
آخر...

دیگر به مهرین مهلت فکر کردن نداد
دستش را گرفت باهم در سایه روشن‌های کنار
جاده محو شدند ، پس از چند لحظه مهرین جانم
را بناله انداخت .

تیغه کارد تا دسته در قلب مهرین فرو رفته بود

مهین غرق در خون بود کاووس در پای میز
عدالت اعتراف کرد که مهین فریبم داد و من
هم تلافی کردم امسال شش سال است که قاتل
مهین در زندان قصر بسر می برد *

آنجا گیلان بود

چند روزیست که از رشت برگشته‌ام . من
شهر افسونگر رشت را تا چند روز پیش ندیده
بودم اما از رشت و رشتی‌ها افسانه تاریخی
بخاطر داشتم.

روزگاری بود که سرزمین گیلان در
آزادی ایران و مهد احرار و آزادگان خاور
زمین بود.

کانون نور و نعمت و تمدن و تجدد و سرچشمه
فکر و فضیلت بود .

کشور ایران باغی دلگشا تر و بوستانی
دل‌انگیز تر از سرزمین گیلان نداشت .

در ماجرای مشروطیت ایالت گیلان بر
ضد تهران مستبد مجبزه شده بود و این

گیلان مسلح بود که به تهران مستبد اعلان
جنگ داد.

سپهدار رشتی و سپهسالار تنکابنی اسم خود
را پهلوی نام جاویدان ستارخان و باقرخان
نوشته بودند.

من چند روز پیش از خاک گیلان دیدن کردم
و آنجا را که سپهدار و سپهسالار «مهیاری»
دیلمی و نوابغ «دیالمه» را پرورش داده از
نزدیک دیدم ولی کاش که دیدار گیلان هرگز
نصیب من نمیشد، ای کاش آرزوی دیدار
گیلان مثل هزاران آرزوی دیگر در دل من
خون شده بود.

نام این سرزمین سبز و شاداب را در جغرافیای
اقتصادی دنیا «هندوستان کوچک» گذاشته اند.
اینجا گیلان است.

اینجا هندوستان کوچک است یعنی خاک
زرخیز و آب حیات بخش و باران رحمت و
برکت دارد یعنی علاوه بر آب و نان خود

میتواند به میلیون میلیون مردم دیگر هم نان و آب بدهد.

یعنی تا آنجا سرمایه دارد که قادر است جهانی را سیراب سازد ولی افسوس که امروز خود بنان شب خویش محتاج است.

شمارا بخدانگذارید حرفهای من بکسی بر بخورد تا بگویم که چطور هندوستان کوچک دنیا خود بر سر خزانهای پر گنج خویش دارد از گرسنگی میمیرد.

البته من هم دیدم. طبقه ثروتمند و دهن دار و آبادی دار رشت را دیدم ولی ثروت این طبقه به حیات اقتصادی گیلان ربطی ندارد.

گیلان یعنی دهات گیلان، گیلان یعنی دهکده های محروم و مطرود گیلان. گیلان یعنی این پابرهنه ها و لخت و عورها که شما رادر هیچ جای رشت آسوده نمی گذارند و تا همه جا بخاطر يك سكه مسی بدنبالتان میدوند،

گیلان یعنی این فقر و فلاکت و قحطی و
افلاس عظیم که برا کثرت نزدیک به تمام مردم
گیلان مسلط است .

من يك چنین محیطی را از نزدیک دیده‌ام و
بفریاد آمده‌ام.

من زنهای جوان و مردهای آماده بکار و
کودکان نارس و دخترکان ماهر و را دیده‌ام که
دست نیاز و احتیاج بدامن این و آن میزدند و
از این و آن تمنای نان می کردند .

سر زمینی که محصول برنجش در خاور
میانه پیمانند است خود سربشی شام بر زمین
میگذارد و این مردم که بجای خاک خورده
طلا بزریر پا دارند بیچاره و مستمند بشر
میبرند .

آن نویسنده مصری که در چند سال پیش
کتابی باسم « زن و دنیا » منتشر کرده بود از
رشتهم یاد کرده بود و من در آن وقت نتوانستم
خاطرات این جهان دیده دروغگو را در

بارہ رشت باور کنم اما این همان رشت است
که می بینم و این همان حقیقت رقت بار است
که بیگانه‌ای در حق رشت و گیلان نوشته
است .

بعد از تعریف و تمجیدی که از زیبائی
گیلان و خوشگلی فرزندان گیلان بمیان
آورده مینویسد .

«... در مهمانخانه «ساووی» بسر میبرد
اما از ترس «گدا» جرأت نداشتم پا بخیا بان
بگذارم ،

از چپ و راست دستهای لخت و عور و
چرك و چرو کیده بسمت من دراز میشد همه
می گفتند « آقا آقا ، همه مستمند و بینوا
بودند... »

«... هرگز باور نمیداشتم که کسی در
سر زمین گیلان گرسنه بماند مگر ممکن
است آب باشد و خاك باشد و نان نباشد مگر
هیچکس در ساحل نیل تشنگی میکشد ،

البته برای من و يك نفر نویسنده خاور
میانه که در زنجیر استعمار و استثمار مردم
پست و بی شرم و بی شرف اروپا جان می کنیم
و گذشته از این خودمان هم لات و آسمان
پلاسیم دیدن «گداو» گرسنه «چیز تازه ای نیست
ولی ببینید چه مایه ای است که «مرده شور» هم
گریه میکند،

چه هنگامه ایست که من و آن مصری مثل
من، در بر این هنگامه گنج و ویج مانده ایم.
آیا این سازمانها بنام خیرات و مبرات ملیونها
ریال بر خزانه ملت هوار هستند و هر چندی
یکبار بادست و زبان اولیای «پرورش افکار»
تظاهر و خودنمایی میکنند باین آشفتگی ها و
بدبختی ها با چه چشمی مینگرند.

آخر دست کم بخودشان چه جواب خواهند
داد.

پس معنی مبارزه با فقر و فاقه چیست آیا

نتیجه طرح نقشه‌های اقتصادی و تنظیم بر
نامه‌های هفت ساله و هفتاد اینست؟ آیا دیگر
تکرار این مزخرفات شرم آور نیست؟ من شرم
میکنم که بگویم در آنجا چه‌ها دیدم و
شنیدم.

يك نفر بنام اخلاق و مبارزه بر ضد فحشا
دستور داد در فاحشه‌خانهای رسمی را بستند و يك
مشت بد بخت و مفلوك و مریض را توی خیابان‌ها
ریختند.

هیچکس و حتی این زن‌های خود فروش
و در بدرهم با فحشا و فجور موافق نیستند،
زن‌هاییکه مثل ماشین نه حس و نه احساس و
نه زندگی و نه زندگی‌گانی هیچ نداشتند و از کنج
منجلا ب‌های فساد به خیابان‌های شهر رشت ریخته
شده بود.

درشکه‌چی‌هاییکه در پای مجسمه میدان
شهرداری پرسه میزدند مشتریهای خود را با هر
چند تازنی که دلش میخواست توی درشکه

می نشانیدند و از شهر بدر میبردند .
درشگه چی میگفت من مسافرها را «بباغ
قاسم» میبرم «باغ قاسم» آزاد است درشگه چی
میگفت که در فاحشه خانه ها را بسته اند تا
مردم قاچاقی بباغ بروند و حق و حساب
بپردازند .

درشگه چی خیلی چیزها میگفت که آدم
خجالت میکشید

بنشینند و حساب کنند و ببینند که این
بدبخت ها را چه حوادثی به بدبختی انداخته
و آن فابريك كه فاحشه خلق میکند باچه قوه ای
میچرخد و بعد مبادی و مبانی فحشا را از میان
بردارند .

در آن دیار که مردم نان دارند و آب دارند
و کار دارند و می توانند زن بگیرند و می توانند
شوهر کنند تخم فحشا و فجور سبز نمیشود .
بگذرید از کارهایی را که «ازما بهتران»
میکنند «ازما بهتران» اختیار دارند . ازما بهتران

هیچوقت فاحشه نمیشوند زیرا کار دل میکنند

کار دل که فحشا نیست •

فحشا کار آن زن مستمندیست که در برابر
قیمت يك لقمه نان و پنیر ناموشش را در اختیار
این و آن میگذارد و بقول خودش «کار» میکند
این کجا و آن لعبت‌های دلربا که غرق در طلا
و جواهر و مست از شامپانی و ویسکی تن و
بدنشان را با اختیار «محبوب» می‌گذارند
کجا. راست است که میان عشق و فحشا خیلی
فاصله است •

از این عشق‌ها که بگذرید دیگر جز
گرسنه‌ها و برهنه‌ها و بینوایان فاحشه‌ای
نمی‌بینید. جز این يك مشت زن بدبخت که
عمر و شرف و عشق و جوانی خود را در راه
سعادت از ما بهتران قربانی کرده و مارك
فاحشه به پیشانی گذاشته‌اند هیچکس
فاحشه نیست • پس بداد این بیچاره‌ها
برسید •

در فاحشه خانه‌ها را بستند و تیره بختان
آنجا را توی خیابان‌ولو کرده و با خرابی
چهارتا خانه شهری «باغ قاسم» را آباد کرد.
مبتکر این فکر معجزه کرده و مسئولین
امور هم کتش را بوسیدند که راستی هنر کرده
ولی این مسخرگی‌ها دیگر خیلی مسخره شده
و خوب نیست در دنیای امروز باز هم مسئولین
امور مسخرگی در بیاورند .

شما اگر بجای بستن این ماتمکده‌ها زنان
هرجائی را از شمال و جنوب و شرق و غرب
ایران جمع کنید و نیمی را بدریاچه خزر و
نیمی دیگر را به بحر عمان بریزید، باز هم
فاحشه‌ها و فاحشه خانه‌های زیادی خواهید
داشت .

به ضرب وزور و قلدری و هارت و پورت
که میراث قدرت و عظمت مرحوم هیتلر است
این گره‌های سفت و سخت اقتصادی گشوده

نخواهد شد ، تریاکی ها با بستن قهوه خانه
دست از تریاک نمیکشند باز هم بساط شیر
گسترده خواهد بود التیام این شکستگی ها و
مرمت این خرابی ها اصلاح اصولی لازم دارد .
فکر لازم دارد . کار لازم دارد .

دلسوزی و غمخواری و وطن پرستی میخواید
و گرنه این تظاهرات و تعارفات از ده سال
باینطرف سخت مقتضح و رسوا شده و دیگر
کسی به مسخرگی های خنده آور شما جز
خنده های مسخره و استهزاء پاسخ دیگری
نخواهد داد .

از سفر گیلان با خاطر رنجیده ای برگشته ام
و چقدر شرمندهم که از این سفر جز اندوه
و افسوس ارمغانی نیاورده ام مرا ببخشید که
گناهی ندارم .

تَب پشیمانی

شنیدم که می آید. دارد می آید پس کو ؟
آخر چه وقت خواهد آمد ؟

عمرم در انتظار بسر رسید . دوازده سال
است که من چشم براه او نشسته ام . در عین اینکه
نمیخواهم ببینمش باز هم لب لبب آرزو و
اشتیاقم . آرزو مندم که یکبار دیگر آن قیافه
را ، آن شمایل را ، آن قامت و بالا را ببینم .

شنیدم که می آید : میگویند حتماً خواهد
آمد و منهم او را حتماً خواهم دید زیرا شوهرم
ناچار است از وی دیدار کند .

شوهرم بمن خواهد گفت که بنا بتشریفات
اجتماعی و سابقه دوستی و هزاران منطق
و برهان دیگر باید بسراغش بروم و دل

خودم می خواهد ببینمش مگر نیست که باهم
دوست بودیم.

آیا بیاد نداری که چه شبها باهم بروز
می آوردیم و چه روزها با هم بشب میکشاندیم
بیادداری آن گردش های دسته جمعی که
ما باهم بر گذار میکردیم چقدر لطف و لذت
داشت .

چه خوب بود . چه خوب میگذشت . از آ بجو
لبریز میشدیم و بعد میرقصیدیم

رقص ورقص و همه جور رقصیدن و همه
جور کیف کردن .

شوهرم مرا بیاد دوازده سال پیش خواهد
انداخت ولی من حاجتی بیاد آوری کسی
ندارم .

من خاطره دوازده سال پیش خود را هرگز ،
حتی يك شب ، حتی يك روز ، حتی يك لحظه
هم از یاد نبرده ام تا بیاد آوری شوهرم محتاج
باشم .

هفده ساله بودم و با دختران همسن و سال
خود در دبیرستان شاهدخت درس میخواندیم.
کلاس ما کلاس عشق بود. ما بیست و نه
تا دختر بودیم که در کلاس چهارم دبیرستان
شاهدخت درس میخواندیم. در میان ما
دختری که عشق در سر و شوری در دل نداشته
باشد نبود.

همکلاسیهای من همه اهل دل و اهل حال
بودند بیش و کم با پسران جوان خیابان سر
وسری هم داشتند و این من بیدست و پا بودم
که نتوانستم عشق خود را از عالم خیال به عالم
حقیقت بیاورم.

خانواده ما خانواده ای سخت گیر بود و
همین سخت گیری بمن مجال و مهلت نمیداد
که دل به یار مهربانی بسپارم.

عشق من مثل بغمهای در قلب من گره
بسته بود و منتظر بود فرصتی بدست بیاورد و

بشکند .

غنچه آرزوی من با انتظار نسیم سحر میلرزید ،
تا کی از گریبان افق نفس معطر صبح بجنبید
ودامن کشان از کناروی بگذرد و دهانش ببوسد
ولبانش را وا کند .

امید من بسته باین مدرسه بود ،

امیدوار بودم که سعادت خود را در
عرض و طول خیابان شاه آباد بچنگ بیاورم
ولی افسوس که فرصتم کوتاه بود و امیدم
دراز بود .

همدرسهای من از گردشها و تماشاها و
رقصها و حتی سفرهای محرمانه خود تعریف
میکردند . و دلم را خون میکردند ای خدا .
پس چرا بمن يك چنین دولت عظیم رو نمی -
آورد .

بالاخره عمر تحصیلاتم سر رسید و من به
آرزوی عزیزم نرسیدم . چه باید کرد حالا
دیگر دختری تحصیل کرده و بحد رشد و ثمر

رسیده ام و باید در چهار دیوار خانه با انتظار بخت
خودم چشم بدر بدوزم .

از ترس اینکه دامن عصمتم لکه بگیرد و
اسم بدست و دهان مردم بیفتد اجازه نداشتم
پا بکوچه بگذارم

ماهی یکبار به سینما میرفتیم و آنقدر محدود
و مقهور بودم که از سینما هم چیزی نمی فهمیدم
پدر بی انصاف و مادر پر احتیاط و دو تا
برادر بقول مردم «بد دل» چنان بر من سخت
گرفته بودند که پاک بستوه آمده بودم

با خدای خودم عهد کردم که بنخستین
خواستگارم هر کس باشد بی چون و چرا
تسلیم شوم . دست کم این خوبی را خواهد
داشت که از این زندان جان بلب آور نجات
بیایم .

دوسه نفر از قوم و خویش و دوست آشنا
از من خواستگاری کردند ولی از آزمایش
برادران ایراد گیرم که مته روی خشخاش

میگذاشتند نتوانستند درست در بیایند. دست
از پا درازتر بخانه خودشان برگشتند تا
نوبت به فریدون رسید این فریدون با برادر
بزرگم دوست بود ولی من از وی فقط اسمی
شنیده بودم.

برادرهای من از وی تمجید و تحسین
میکردند و همین تمجید و تحسین کافی بود که
پدر و مادر مرا هم رضا کند
فریدون از هفت خان رستم گذشت و کارش
باینجا رسید که من پسندش کنم.
من هم با خدای خود عهد بسته بودم که هر
کس حلقه بر در خانه ما بکوبد دعایش مستجاب
باشد حمال هم میخواست باشد بالاخره این
پسر اینقدر نیست که جوانی تحصیل کرده و
تربیت شده است.

بی گفت و شنود تسلیم شدم و جشن عروسی
ما در باغ قشنگ هتل ایران تجریش که
حالا اسمش راهتل جهان گذاشته اند با جلال

و جمال خاطر و انگیزی بر گذار شد .

با فریدون عروسی کردم و زندگانی
فرح بخشی را که می توانم بگویم زندگانی بود
به پیش گرفتم .

شوهرم ثروتمند و مهربان و دست و دل باز
بود و بنا باطمینانی که نسبت به تربیت خانوادگی
داشت آزادم گذاشته بود .

شيك می پوشیدم و شیرین می نوشیدم و با
دوستان و آشنایان پيك نیک های پرسور و
سروری تشکیل می دادم .

بجای آن روزگار خشمناك و خشونت آمیز
که ماهی یکبار بیشتر رنگ کوچه را نمیدیدم
حالا وقت من صبح و عصر و وقت و بی وقت
بتفریح و تماشای میگذرد و در عین حال شوهرم
را هم دوست میدارم زیرا هیچ دلیلی در میان
نیست که ایجاب کند دوستش نداشته باشم و
بدیهی است که این دوستی من از چشمه عشق
آب نخورده است .

این دوستی از انس و الفت و شرکت در
زندگی و همسری و همبالینی مایه میگیرد و
اسمش هم انس است ولی آن خون گرم و زنده
که از ابتدای بلوغ در کاسه دلم موج زد و بعد با
گذشت روزگار خشک شد و سیاه شد و در دلم
گره شده چنان دلم را فشار میدهد .

بی آنکه از آینده بیندیشم انتظار دارم که
این بغض بشکند ، این بغمه واشود . این
خون دو باره موج بزند و بالا بیاید و با اشک
چشم بیامیزد و بصورت خونا به سیل سیل از
چشمه چشمانم بدامنم سر ازیر شود .

در کشاکش این هوس با منصور آشنا شدم
و این منصور کسی بود که با نگاه داغ و داغ
کننده خود عقده دلم را گشود .

منصور با شوهرم دوست بود . با هم از
کودکی بحد رشد رسیدند و با هم مدرسه
حقوق را پایان رسانیدند و با هم در وزارت
داد گستری کار میکردند ، منتها منصور با زرس

سیار بود و در ولایات و شهرستانها از مؤسسات
قضائی سر کشی میکرد .

منصور در جریان عروسی ما سرگرم
بازرسی های قضائی بود و اکنون که به تهران
آمده و دارد عهد نخستین را با فریدون تجدید
میکند پسر من فرامرز يك ساله است .

چشم من که بچشمان زیبای منصور افتاد
چشم گم شده چندین ساله ام را پیدا کرد .

آه . همین بود که من مشتاقش بودم . و

در احلام جوانیم بجستجویش پرمیزدم .

نگاه لبریز از تمتع و تمنای منصور هم

همین را بمن گفت .

گفت که من هم کوچه بکوچه ، دربدر عقب

تو میگشتم .

منهم ترا میخواستم ، ترا میپرستیدم تو

نادیده را در دل و جانم دیده بودم و در معبد

عشق و آرزو بر آستان جمالت پیشانی می-

گذاشتم .

یواش یواش زبان ما بهم باز شد و با هم
بشرح فراق پرداختیم:

هرگز آنشب را فراموش نمیکنم که
مهتاب روح پرور تاستان درودشت شمیران را
در سیم و سیماب غرق کرده بود.

جمع ما در «دزاشوب» جمع بود و من در
آنشب مثل شمع میسو ختم و می ساختم و بقول
حافظ میان گریه خنده میکردم. منصور هم
مثل من بخاطر من در سوز و گداز بود.
چرا نسوزم که شراره عشق در قلب من
شعله میکشد و چطور بسازم که بند مراسم و
مقررات بدست و پایم پیچیده و مهلت نفس کشیدن
بمن نمیدهد.

اما این آب آتشناك گوارا باد که
خرد خرد مغزها و فکرها را با آتش میکشد و
آهسته آهسته بند مراسم و مقررات را از هم
وامیکند.

بانگ نوشا نوش آرام گرفت و هر کدام

مست و مدهوش بگوشه‌ای افتادند .

از شوهرم خبر ندارم ولی اینرا میدانم که
وی در این دنیا نیست تا از حال من و منصور
خبری بگیرد .

دست بدست هم دادیم و سر بدامنه دشت
گذاشتیم .

سپل نور از چشمه مهتاب بیدریغ بکوه و
دره سرازیر شده بود و این در آشوب همچون
دریائی عظیم در روشنائی مهتاب موج میزد .
من و منصور بازو ببازوی هم گذاشته و به
آرامش يك زورق كوچك بر سطح این دریای
نورشنامی كنیم .

ضربان قلب ما مجال راز و نیاز به زبان ما
نمیداد .

این دو قلب مشتاق و مهجور با هم حرف
میزدند .

برای هم حدیث عشق و آشنائی میگفتند .
رفتیم و رفتیم و نمیدانم تا کجاها رفتیم

دیگر طاقت من طاق شده بود .

بازوهای برهنه ام را بدور گردن منصور حلقه
کردم و لب بر لبش گذاشتم و با هم بر روی
سبزه های مهتاب خورده بیابان در غلطیدیم .
مست بودم و مست تر شدم . آن بوسه می
آلود مرا در نشئه ای لذت بخش فرو برده
بود .

لب و دهان من در حرارت آن بوس آتشناك
میسوخت .

کام من از حلاوت آن بوسه شیرین از شهد و
شکر لبریز بود .

هرگز آن شب شیرین را فراموش نمیکنم
که با منصور بر سبزه های دز آشوب در پای
شمع ماه بسر کردم و هرگز آن فردای تلخ
را نمیتوانم از یاد ببرم که گفت برای ادامه
تحصیلاتم به امریکا خواهم رفت .

- آخ چرا ؟ ای خدا چرا ترکم میکنی .
لب به پند و نصیحت گشود .

تترس ای عزیز من . مسافرت مراجعت
دارد . من هم پسر ازدوسه سال باز خواهم
گشت .

آنوقت برای همیشه در کنار تو خواهم
ماند . باهم زندگویی خواهیم کرد . با هم
خواهیم مرد .

دیدم نمی توانم . دیدم برای من مقدور
نیست که تهران را ببینم و منصور را نبینم .
داشتم دیوانه میشدم . میرفتم مجنونانه
سر بکوه و صحرا بگذارم .

چه بگویم که لحظه وداع برای من چه
لحظه ای بود .

اگر چه سعدی آن لحظه را بجان دادن
تشبیه کرده ولی من که وداع کردم و تلخی
وداع را چشیدم می خواهم بگویم هزار بار
جان کندن و جان دادن از وداع محبوب
آسانتر است .

گفته بودم بلکه از دل برود هر آنکه از

دیده گذشت» ولی افسوس که اینطور نبود .
همه شب هوای دیدار منصور داشتم و همه روز
هوس میکردم باوی بنشینم.

خدایا میان ایران و « نیوجرسی » چند تا
دریا و کوه و دشت فاصله است آیا میتوانم
بصورت گنجشگی در بیایم و بال و پر زنان خود
را به دامن منصور عزیزم بیندازم .

کار من بخود کشی کشید و بجنون کشید و
بر سوائی کشید تا بالاخره تن بقضا دادم و
بتقدیر رضا دادم .

يك سال گذشت و دو سال گذشت و نوبت
بسال سوم رسید و باز گشت منصور بتعویق
افتاد تا اکنون که پس از دوازده سال بایران
برگشته است و من دوازده سال آزارگار
است که شب و روز بسراش دیده انتظار
دوخته ام .

شوهرم آمد و گفت که منصور عزیز ما از

امریکا باز گشته و امشب در هتل جهان
تجربیش مهمانی شکوهمندی بافتخارش
میدهند .

گفت دست و پا کن زودتر بشمیران بریم
و بادوست سفر کرده خودمان بیشتر از دیگران
صحبت کنیم .

خداوندا چه خواهد شد . اگر از من
بخواهد که شوهر و فرزندانم را ترك كنم و
دست تسلیم بدستش بگذارم چکنم چگونه
دلش را بشکنم . باچه دلی خانه و خانواده ام را
ترك كنم .

سعی کردم که خود را مثل دوازده سال
پیش جوان و شاداب كنم تا فكر نکند که
مرور ایام مهری قشنگش رازشت کرده و پیر
کرده است .

سعی کردم توالت و تجمل و ذوق و سلیقه ام
مثل دوازده سال پیش باشد تا گذشت این
صد و چهل و چهار ماه ، گذشت این چهار

هزار و سیصد و بیست روز از یادش برود .
فکر کند مهری همان مهری و مهر او هم همان
مهر گذشته است .

انگار که دوره فراق ما لحظه پیش نبوده
است .

معهدا میان بیم و امید میل رزم . هم چون
بید بباد افتاده دو تشنج و ارتعاشم .

فضای باغ هتل جهان در نور برق غرق بود
مهمانخانه دو بدو و چهار بیچار با هم قدم
میزدند ، چشمم باو افتاد که با جمعی از
دوستان بسمت ما می آید قلب خود را در مشت
تب کرده خودم فشردم .

— آرام باش ای قلب من و گر نه رسوا خواهی

شد .

نزدیک شد و نزدیک تر آمد ، چقدر خشک
و خونسرد است .

ایوای . آیا این منصور من است . این
همان منصور ناراحت و بیقرار دوازده سال

پیش است که امشب اینطور سرد و افسرده
است .

نگاه بیگانه‌اش میگوید که اساساً با تو
آشنا نبودم . نگاهش پر نمیکشد . برق
نمیکشد .

انگشتان سوزان من در میان دست یخ
کرده‌اش یخ کرد .

خودم را بکناری کشیدم و روی نیمکتی
دور از دیگران نشستم .

دل من در سینه من و پیکر من در پیراهن
من می‌لرزیدند .

از برخورد سردش چنان سردم شده بود
که دندانهای من بهم میخورد .

شوهرم کجاست تا هرچه زودتر بشهر بر
گردیم .

اینجا و آنجا عقب فریدون می‌گشتم که
دیدم منصور دست دختر دلربائی را در دست
گرفته و باهم دارند پشت درختها قدم میزنند .

دخترک نازمیفروخت و منصور ناز میکشید ؟
و داشت برایش از عشقبازیهای عهد جوانی خود
تعریف میکرد.

اسم خودم را از دهانش شنیدم . گوش دادم
ببینم چه میگوید .

منصور بآن دختره گفته بود که مهری در
دروازه سال پیرزنی پیش نبود و نمی دانم امشب
آمده باشد یا نه ؟ فکر نمیکنم .

هنگامیکه باشوهرم بشهر بر میگشتم در
آتش تب میسوختم تب پشیمانی تب خشم .

من از آنشب تا امشب

به مرگ فکر می کنم.

.. از آنشب تا امشب « بمرگ » فکر
هی کنم.

بامن دعوا دارید که چرا از آن دو قلب
تازه در زهر فرو رفته یاد نمی کنم چرا بیاد
آن دو جوان نادیده دنیا دل از زندگی و دیده از
دیدار برداشته حرف نمی زنم.

با من دعوا می کنید که چرا با مردم دعوا
نمی کنم ولی فکر نمی کنید که در اجتماع
ما کسی باین فریادها گوش شنوا ندارد.

يك دختر هیجده ساله يك پسر شانزده
ساله ..

این دو جنازه را بی سروصدا بر داشتند و
بی صدا در آغوش گور گذاشتند و شما قلم مرا

که در این ماجرای بی سروصدا خاموش مانده
است محکوم می کنید...

ای عجب . من از نوشتن خسته شدم و
تو شوی و توان شما را بنازم که هنوز از خواندن
خسته نشدید .

چه بگویم . از کجا صحبت کنم . جان
جوانان مادر بازار زندگانی ما ارزشی ندارد
تا بقول سعدی « دستِ تغابن » بهم بمال و از
ارزانی گرانبها ترین کالای خودمان غوغا
کنم .

انتحار .. انتحار .. آنچه در روزنامه ها از
انتحار پسران و دختران ما میخوانید بنسبت
آنچه را که نمیخوانید طرف مقایسه نیست .
شما چه میدانید که در این « خراب آباد »
چه خبر است در راه عشق و در راه هوس ...
گاهی از دست زن پدر و گاهی از ستم مادر
شوهر .. و بدین ترتیب خاک کشور ما از نعش
عزیزان ما سیر و از خون دل و خوناب چشم ما

سیراب میشود و کسی هم نیست که سرچشمه
فساد را به هم بیاورد.

در کشورهای دیگر .. در آنجا که زنده‌ها
زندگی می‌کنند خون فرزندان خود را ارزان
نمی‌فروشند.

جوانان اروپا و امریکا برای اروپا و
امریکا عزیزند خیلی هم عزیزند. در آنجا
نمی‌گذارند که طبیعت فتاك و قتال پنجه
بگریبان نوباوگانشان دراز کند تا چه رسد
بخودشان .. تا چه رسد به انتحار.

اروپا و امریکا جوان رادر درجه نخست
برای آبادی و عمران و قدرت و سیادت خود
پرورش میدهند و بعد .. آنهم برای روز مبادا
برای روزی که مجد و شکوه يك تاريخ در
خطر تحقیر بیگانگان قرار گیرد. در آن موقع
که فرانسه فریاد برآورد:

«وطن در خطر است»

در آنجاها جهان آدمیزاده خیلی خیلی

گرا نبهاست، این پارساں .. همین سال گذشته
بود که يك بچه دو وجبی توی لوله چاه گیر
کرد . دیدید چه محشری برپا کردند. دیدید
چه کردند . تماشا کردید که دنیا را بدین
اعتبار و عظمت چگونه در برابر این حادثه
تکان دادند .

قاره امریکا از شمال تا جنوب بخاطر این
کوچولو میلرزید و اروپا .. اروپای سیاسی
و نظامی در پای تمثال مسیح مقدس مستمندانه
زانو زد ، اروپا دعا میکرد و امریکامیکوشید
بلکه نگذارند این کوچولو از دست
برود .

بلکه بتوانند جان کودکی را از چنگ
مرگ بربایند ، چرا . مگر چه خبر شده
بود .

مرگ يك بچه «فسقلی» که اینهمه هیاهو
و همهمه ندارد. بگذارید بمیرد و بعد يك خورده
گریه کنید آنوقت (قضیه) را «تحت پیکرد»

قرار بدهید و بالاخره کملکش را بکنید .
مگر نمیدانید که مادر کشور خودمان چکار
می کنیم .

گروه گروه پسر و دختر را با دست قلم
شده خود بکام مرگ میریزیم و آنوقت چند
لحظه « آب غوره » می گیریم و بعد پرونده را
تحت پیگرد قرار میدهیم و باصطلاح رفقا
با کمان نیست .

اما آن دنیا که دنیای زنده هاست می گوید
« نه » میگوید من فرزندان خودم را در
زیر « بوته » پیدا نکرده ام تا باین آسانی از
دست بدهم .

من نمی گذارم پسر جوان من برود تریاک
بخورد . نمی گذارم دختر قشنگ من پنجه
بگریبان جان خود در اندازد . من جگر گوشه
خود را از دست نمیدهم .

در آنجاها حوض و نهر و استخر که سهل ..
حتی دریاها با پلاژهای عریض و طویلشان

اجازه ندارند بچه‌های مردم را غرق کنند .
اگر چه عفریت جنگ در خاک اروپا و
امریکا خمیازه می کشد و برمیخیزد و چنگال
ودندان تیز می کند، اما معه‌ذا خون فرزندان
اروپا و امریکا بر او حرام است.

« انتونی ایدن، وزیر خارجه انگلستان در
جنگ اخیر برای زنان کارگر مملکت خودش
نطق کرد و طی نطق خود گفت :
(خون انگلوسا گون خون ارزانی نیست)

ایدن گفت :

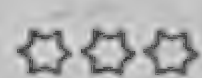
« ... سعی میکنیم که دو جبهه‌ها سربازان
ما کمتر فدا بدهند زیرا نژاد انگلوسا کسون
برای دنیا ارزش حیاتی دارد .
انگلیسی باید ژنده بماند انگلیسی باید
بنام دنیا بخاطر صلح ملت‌های جهان در
این جهان زندگی کند . این خون خون
گران‌بهائیست ، ولی خون کمرنگ ما .
جان خسته و مانده ما .. این (این) ما متاع

رنگ و روداری نیست که برایش اینهمه تعزیه
در بیاورند .

هرچه اروپا و امریکا .. حتی ترکیه و
حتی عراق و افغانستان هشت دستی جان خود
و فرزندان را از خطر حوادث کنار می کشد
ما هشتاد دستی خود و فرزندان خود را بسمت
مرگ جلو میبریم ما ملت سخاوتمند و
بخشنده ای هستیم که حرص و بخل ملت های
دیگر را جبران می کنیم ما از تهی دستی جان
می بخشیم .

کودکان بی گناه و بی پناه ما اگر خیلی
زیاد سعادت داشته باشند زیر چرخ های اتومبیل
دراز میکشند و اگر این سعادت مساعدت
نکند . گاریهای اسباب کشی . بشکه های آب
شاه .. درشکه های (لکنتی) و دست آخر
هوار دیوارهای شکسته و سقف های شکم کرده
احیاناً رشد میکنند و بزرگ میشوند و بشمر
میرسند ولی هنوز از شیرینی خود شیرین کام

نشده لب بر لب جام زهر میگذارند.
مگر بهمین زودی مرگ نا بهنگام این دو
جوانمرگ را فراموش کرده اید.

من از آن شب تا امشب به مرگ فکر میکنم.
خدایا.

(در این آوردن و بردن چه شورا است
چرا گهواره را انجام گور است)
(چرا در عهد الفت بیوفائیست
بهر پیوستگی آخر جدائیست)
چرا! آخر چرا؟

گفته میشود که نمیرید. زنده بمانید از
مرگ فرار کنید.

مرگ ابهام است و شما که در روشنائی
وجود می درخشید با پای خود از پرتگاه حادثه
به لجه (ابهام) فرو نیفتید.

گفته میشود که نمیرید. این مرگ تلخ
است. سرد است. یخ است. ناجوانمرد و نامهربان

است. زندگی هرچه تلخ و تند باشد باز هم از
مرگ شیرین تر است صائب گرانمایه ما معتقد
است.

«زهریست زهر مرگ که شیرین نمیشود
هرچند تلخ میگذرد روزگار عمر»
ولی دیگران حرفهای دیگری میزنند.
مولوی معنوی میگوید:

«آزمودم مرگ من درزند گيست
وارهم زين زندگی پاييند گيست»
«افعلونی افعلونی یا ثقات

ان فی موتی حیاتاً فی حیات»
(جبران خلیل جبران) در بدیع ترین
تابلوهای ادبی خود جمال مرگرا ترسیم
می کند

(بگذارید بنخواهم. من خسته شدم بگذارید
آرام بگیرم.

(من جمال مرگ را در این پیراهن یاسمن
بوی و یاسمن رنگ دوست میدارم من شیدای

این سایه دلکشم که رنگ زندگی را از پیشانی
من بر میدارد.

(من این کف لطیف را که بر قلب من
گذاشته میشود و به تب و تاب وی بامدار و مهر بانی
پایان میدهد میبوسم .

(کجائی . . کجائی ای عروس مرگ که
بخاطر من بر حجله گور آذین به بندی، کجائی
تا در حجله زفاف بال بر بالین من و لب بر لب
من بگذاری؟)

(مرگ) آیا در فرهنگ تصوف و عرفان
لغت مرگ در ردیف لغت فساد و فحاشی است . آیا
مولوی هم اینور و آنور ، عقب تر یا کمیگشت
که بگوید و ببلعدوزودتر به (حیات تافی حیات)
برسد .

آیا (جبران) این شاعر شیوا که خاور
زمینی را در سحر شیوه شاعرانه خود فروبرد
از عشق مرگ بدامن انتحار افتاد .

پس چرا (مولوی) تریاك نخورد و چرا

«(جبران) خودش را نکشت .

من از آنشب تا امشب به مرگ فکر میکنم .

به مهر مرگ . به قهر مرگ . به لغت مرگی

که کمال مطلوب عرفان است بو حشت و هراس

آن مرگ که زنده هارا از ترس خود به مرگ

تدریجی می اندازد .

من از آنشب تا امشب به مرگ فکر میکنم .

جمال موسیقی

اعتراض میکنند که چرا از دهان گرم
خواننده‌ای تعریف کردی ...
قشنگ‌های دنیا نمیدانند که فلسفه قشنگی
چیست و نمی‌دانند که جمال موسیقی در
فلسفه حیات کدام فصل را بنام خود
آغاز و انجام کرده است

موسیقی. این موسیقی قشنگ است؟ راستی
چرا قشنگ است؟ آیا تا کنون بجمال
(موزیک) فکر کرده‌اید .

از دهان گرم و آوای شور افکن يك خانم
خواننده تعریف کرده بودم . بمن گفتند که
چرا تعریف کردی ، بمن اعتراض کردند ،
از من ایراد گرفتند و خیلی چیزها گفتند و
حتی نامه‌ای که بنام (نرگس) امضاء شده

بود بعد از توپ و تشر فراوان بمن درس اخلاق
هم داد .

من باین حرفها گوش کردم . فقط گوش
کردم زیرا این حرفها هرچه بود (فنی) نبود
یعنی ملاك این ایرادها و انتقادها بدهان
گرم و آوای شور افکن خواننده راهی
نداشت .

یعنی کسی نگفت که این لب و دهان تب
ندارند و این آهنگ خیال انگیز و مست کننده
نیست . و بالاخره ماجرای ما بی سرو صدا
گذشت .

این ماجرا بی سرو صدا گذشت ولی من
هنوز بآن راز مکتوم که امواج موسیقی را در
خون و در آتش فرو میبرد فکر میکنم و
میخواهم موسیقی و بازیبائی دلارائیکه دارد
ببینم . چرا اینطور میشود ، چرا امواجی که
از پنجه صبادر فضا پخش می شود خوشگل است .
چرا بدیع زاده وقتی که از قول گل میگوید

(من مظهر جمال) فحوای عالی جمال را
با تمام رنگ و رویای خود جلوی چشم آدم بجلوه
در میآورد

قشنگی های دنیا نمیدانند که فلسفه قشنگی
چیست و نمیدانند که جمال موسیقی در فلسفه
حیات کدام فصل را بنام خود آغاز و انجام
کرده است

در فلسفه حیات کتاب جمال برای خودش
کتابیست و در این کتاب از سرخ و سید و
سایه و روشن حرف نمیزنند زیرا این حرفها
حرفا است .

جمال در فلسفه حیات آن تجلی ملکوتی
است که در جلوه های جمیل خود سیمای
بهشتی فضیلت را نشان میدهد جمال موسیقی
راهم در این فلسفه عظیم بخاطر فضیلت راه
داده اند .

این ترانه ها (این ترنمها) این نغمه های
بدیع که موزون و منظم امواج فضا را بارتعاش

درمی آورند و با مشاعر و احساسات بشری
جانانه نجوی میکنند پرده پرده جان ما را
بجانب فضیلت هدایت مینمایند و اینجاست
که فصل موسیقی در فلسفه زندگی (محل
اعراب) پیدا کرده است.

قوای نفس ما در ظلمات غفلت این
زمزمه ها را می شنود و از خواب سنگین خود
برمیخیزد .

شیارهای فرتوت و فرسوده مغز می جنبند
وتاروپود وجود مامیلر زند . ذوق بیمار ما
بهبودی میگیرد و خواب خمار آلود ما به بیداری
میگراید. در این هنگام خورشید فضیلت ظلمتکده
زند گانی ما را در فروغ گرم و مهربان خود فرو
میبرد و دل و جان ما را روشن می سازد
اینست جمال موسیقی که جلوه ای از جمال
فضیلت است .

گفته میشود که سرچشمه زیبائی موزیک
صورت موزیک است. یعنی ترکیب ها، تألیفها ،

آن نظام و آئین که زیر و بم و تحریر و تکرار و
بالا بردن و پائین آوردن آهنگها را (کنترل)
میکند آینه دار جمال موسیقی است و این لعبت
شیرین هر چه دارد از این نظام و آئین که صورتش
را نشان میدهند دارد.

لاله زار را با آن عمارت های زیبا تماشا
کنید و لاله زاریها راهم باد نك و فنك و آرایش
و پیرایش . . . لاله زاریها راهم تماشا کنید

ملاك زیبائی در لاله زار و لاله زاری شمایی
است که گاهی بشکل ساختمان و گاهی بشمایل
آدمیزاده در چشم انداز شما جلوه میکند و
ملاك زیبائی در موسیقی هم همین نظم و ترتیب
در وزن و قافیه موسیقی است

این يك عقیده ولی عقیده اصحاب معنی
عقیده دیگر است. اصحاب معنی میگویند که
راز زیبائی موسیقی در این نظم و ترتیب نهفته
نیست

میگویند که موسیقی يك کیفیت مستقل

وقائم بنفَس است و میتواند بی نیاز از نظام و
آئین با نفس بشری نزدیک شود و زیبائی موسیقی
در همین استبداد و استغنائی او است

می گویند که شما دست و پا گم کرده ها
میان مغز و پوست اشتباه میکنید و فکر می-
کنید این پوست میوه است که بکام شما لذت
می بخشد : ببینید که تا کجا بغلط می روید .
شما مزه مغز را نمی شناسید

این (بتهوفن) این (اشتراوس) این (موزار)
اینها چکار کرده اند که در تاریخ موزیک بی-
شریک و بی همتا مانده اند

اگر از برکت (کتابچه نوت) و آهنگ
نامه باین جلال و جبروت دست یافته اند، پس
چرا دیگران نتوانستند بپایشان برسند

آخر کو ، کو آن یادداشتها که (شوپن)
لهستان را شوپن ، و حبیب ایران را حبیب کرده
و چه شد که دست دیگران بآن یادداشتها
نمی رسد تا دنیا بار دیگر شوپن را پشت پیانو و

حبیب را در کنار سنتور ببیند

اصحاب معنی می گویند که تاریخ موسیقی
شاهد صادق ماست و این تاریخ است که اعتبار و
اعتلای فن موسیقی را در طول اعصار و قرون
مدیون قدرت معنوی موسیقی میداند

در آن دوره که مکتب موسیقی بیشتر
بمعنای موسیقی میرسید این فن عظیم عالی تر
اوج می گرفت

عصر (اتوس) در یونان قدیم عصری بود که
موسیقی بی اعتنا بآئین و نظام با جانها و دلها
توأم می شد و در این عصر موسیقی عظمت و
احترام شگرفی یافته بود زیرا هر چه بود
(معنی) بود

در حکومتها، در قضاوتها، در خانوادها،
در مدرسه ها و بالاخره در همه جا، بخاطر
پیشرفت کار از موسیقی استفاده می شد. یونان
در عصر (اتوس) تمدن خود را محصول موسیقی
معنوی خود می شمارد و افلاطون و ارسطو هم

این عقیده را تایید می کنند

قرنهای هفدهم و هیجدهم که شخصیت هائی
مانند (باخ) و (هندل) و (موزار) و (بتهوفن)
بوجود آورده اند در دنیای موسیقی قرن
طلائی نامیده میشوند و عصر (کلاسیک) را مانند
تاج افتخار بر سر تاریخ میگذارند
صحبت اینکه جمال موسیقی در صورت
موسیقی است یعنی ترکیب و تالیف موسیقی
زیبائی وی را خلق میکنند صحبت يك قرن
پیش است

در قرن نوزدهم این فکر پدید آمده و
(هومل) و (شرنی) و (هرز) و از همه عصبانی تر
(ادواردها نزلیک) پای این علم سینه زده اند
ولی قرن بیستم در این مدرسه را بسته و فکر
دیگری برای موسیقی کرده است

قرن بیستم عقیده دارد که زیبائی موسیقی
فرزند حسن ترکیب و لطف معنای موسیقی است

وقتی که ترکیب و معنی در موسیقی هم
موزون و هم قوی از کار در آمده اند جمال
موسیقی را بجلوه می‌آوردند و این عقیده از
(استه‌تیک دوپسیکولوژی) گرفته شده است
این عقیده از ماهیت نفس بشری و فکر و
شعور و اراده وی آمیخته با لذتی که از لطف
حیات میبرد بحث میکند فیزیولوژی گوش
شما اگر چه آهنگ‌ها را با قوای طبیعی خود
از فضا میگیرد ولی بی درنگ حاصل زحمت
خود را بجان عزیز شما هدیه میکند مگر
نه ؟ در این هنگام جمال موسیقی جلوه میکند
جمال موسیقی در انفعال هستی آمیزی
نهفته است که به جان شما دست میدهد. پیچیدگیهای
گوش این آهنگهای دلاویز و خیرات است
موسیقی نفوس بشری را به ملکات فاضله هدایت
میکند و از برکت همین هدایت مقدس است و در
پناه همین هدایت ابدیست
زیبائیها ، دلبریها همه همینطور نند تنها

آن تجلیات میتوانند ادعای ابدیت کنند و در
معبد فرشتگان سایه افکنند که نشانی از فضائل
و خیرات با خود داشته باشند

آیا قشنگهای دنیا باین حقیقت فکر کرده اند.
آیا فکر خواهید کرد. من چه میدانم، قشنگها
میدانند که قضیه از چه قرار است و خودشان
میتوانند که قشنگی خود را به بیمه ابدیت
بسیارند .

از عمر های دراز

و عمر های کوتاه ...

این جانها که دیر یا زود بآسمانها بال
میکشند این کالبدها که پیر یا جوان، درست
یا نادرست در آغوش خاک می آرامند، روزها
و روزگارهایی که از عمر ما بسر میرسد و سبجل
خانواده‌هایی که در طوفان زندگی بهم میریزد
و از هم می‌پاشد و بباد فنا میرود. آیا باین حقایق
فکر کرده‌اید؟

بنشینیم و ببینیم که آیا چه کس عمر دراز
کرده و عمر چه کس کوتاه مانده است و باز
هم ببینیم که ملاک اعتبار در درازی و کوتاهی
عمر چیست؟

عمر دراز . عمر کوتاه .. این حرفها چه
معنی دارد یعنی آن واحد که مقیاس سنجش

عمرهاست کجاست ؟

گفته می شود که طول عمر یعنی (طول عمر)

این حساب حساب دود و تاست و دیگر بجمع و
تفریق نیازی ندارد

این مسلم است که هر کس بسال و ماه عمر
خود بیشتر امتداد داده بیشتر عمر کرده است،
مگر این طور نیست؟

این یکی که در سی سالگی بدرود زندگی
گفته حتماً از آن یکی که پس از هشتاد سال
بخاک رفته کمتر عمر کرده زیرا عدد سی از عدد
هشتاد کوتاه تر است

اما اینها میگویند که نه ، این طور نیست،
ملاك طول عمر هر گز کمیت عمر نیست ، بلکه
کیفیت عمر است

میگویند که عمر آدمی زاده به نسبت
لذت و لطفی که از عمرش میبیند سنجیده
میشود .

زندگی یعنی کیف و حظ زندگی . چه

داشته کرده و چه نوشیده و چه پوشیده -

است

بگذارید ده سال زندگی کند و این ده سال
زندگی را در عیش و عشرت غرق کند و آن
وقت قسم بخورید که این آدم ده ساله از کسی
که صد سال بارنج و منت بسر برده بیشتر
زیسته است .

ملاك سنجش عمر در مدرسه های علم و عرفان

علم و عرفان است

مدرسه ها به عرض و طول عمر کاری ندارند .
مدرسه ها بارزش معنوی عمر فکر میکنند .
مدرسه ها عقیده دارند که يك لحظه فکر
کردن و در آن لحظه يك تئوری متین و مطمئن
بوجود آوردن از قرن ها « خور و خواب و خشم
و شهوت » بزرگی تر است زیرا گرامی تر و
گرانمایه تر است . مدرسه میگوید که تئوری
های علم و عرفان مزه ترش و شیرین نیست
که بدنبال يك كف آب کام شما را ترك

بگوید .

این مستی (ویسکی) و (شامپانی) نیست ،

تا پس از حلاوت خواب مرارت خمار ببار

بیاورد .

این علم است و علم مایه‌ای لایزال و

گوهری فنا ناپذیر است . این علم است و

چاویداست و چون چاویداست خداوند خود

راهم باخودش چاوید و لایزال خواهد گذاشت

مدرسه معتقد است که شاگردانش عمر

دراز یعنی حیات سرمد خواهند داشت . البته

این حرف هم حرفیست ، ولی حرف همه

پسند نیست .

سیاستمدار باین حرفها می‌خندد ، دیپلوماتها

• زندگانی را باعتبار فعالیت‌های سیاسی حساب

میکنند و نظامی هم میگوید هر کس که در

تاریخ کشت و کشتار دنیا از همه بی باکتر جلو

رفته و کشورهای جهان را جسورانه تر گشوده

هر يك روز بمیزان صد سال زندگی کمرده

است: اسکندر ما گدو نیا سی و شش سال در این
دنیا بسر برده ولی مثل اینست که از صبح ازل
بر تخت سلطنت نشسته بود و تا شام ابد همچنان
بر اریکه جهان داری تکیه خواهد داشت .

اینها چند کلمه حرف از چند مشت مردم
است ولی مردم در معنی عمومی خود که (بشریت)
باشد این حرفها را قبول ندارند، مردم یعنی
بشریت عمر جاوید را نصیب کسی میداند که
بیش از نفس خود به سعادت بشر فکر کرده
باشد .

مردم عمر آن دانشمند را دراز میدانند که
درخت دانش وی شاخ و برگ فراوان بیاورد
و از برو بار خود به مردم سود برساند یعنی علم
او از چهار دیوار خانه و خانواده و شهر و دیار
وی به دنیا رسیده باشد .

پیامبران عالی مقام دنیا از آنجهت بقای
جاوید یافته اند که پیام آسمانها را برای
دنیا می آورند و در ایفای وظایف گرانمایه و

گران وزن خود قوم و خویش و نژاد و وطن
نمیشناختند .

بزرگترین قانون گذاران آسمانی .. این
چند ناموس بزرگ الهی که در مصر و شام و
حجاز پدید آمده اند هر سه از نژاد (سام)
بوده اند ولی ملت های اروپائی را به بینید که
با چه خلوص و خضوع جنون آمیز سر بفرمانشان
نهاده اند .

عمر این چند پیغمبر رویهم رفته خیلی زیاد
از يك قرن تجاوز نمیکند ولی قرن نه است که
کوس سیادت و نبوت امامتشان بر بام کنیسه ها
و کلیساها و مسجدها نواخته میشود .

ملاك سنجش عمر که اگر دلتان پسندیده
اسمش (عمر سنج) بگذارید ارزش عمر در برابر
مصلحت عمومی و سعادت بشریست .

روز گاریست که از مرگ (کوخ) و (پاستور)
میگذرد و قرن نه است که سرزمین بالکان
استخوانهای مقدس سقراط را در آغوش دارد

ولی تا بشر تن دارد کوخ و پاستور را فراموش
نمی‌کند و تا جان دارد بنام سقراط احترام
می‌گذارد.

شاید فرانسه و آلمان جز پاستور و کوخ
دانشمندان دیگری هم داشته باشند و شاید
خاطر آنها را هم بیشتر بخواهند ولی ملت‌ها
از يك ملت و دو ملت قوی تر و محترم ترند بشریت
این دو عنصر گرانبها را بپاداش خدمتیکه که
بدو کرده‌اند بیشتر دوست میدارد .

سرداران (گت) و تاجوران (گل) هر چه
تاخت و تاز کرده‌اند و هر چه کشور گشودند،
بالاخره از تخت سلطنت به تخته تابوت رفته‌اند
ولی (کخ) و «پاستور» هنوز زنده‌اند و می‌خواهند
تا دنیا دنیا است زنده باشند زیرا دنیا می‌خواهد
که این دو جان گرامی با حیات جاوید بسر برند
بشریت این عمر دراز را به هیچکس مفت و
مسلم نمی‌بخشد. بشریت از کسی بیهوده یاد
نمی‌کند و بهیچکس بیهوده تفرین نمی‌فرستد .

(قارون هلاك شد كه چهل خانه گنج داشت)
زیرا گنج وی مثل (فعل لازم) از دست خداوند گنج بدست هیچکس نمیرسید.
این گنج (لازم) بود یعنی (متعدی) نبود اما
(را کفلر) زنده است و برای ابد زنده خواهد ماند و نام (حاتم طائی) با مرور دهور فرتوت و فرسوده نخواهد گردید. را کفلر و حاتم هم خود و هم دارائی خود را برای مردم می-خواستند.

کشور ایران در ابهام افسانه‌ها و اساطیر خود لشکر کشانیرا بنام کورش و داریوش نشان میدهد که بیش از چند لوح طلا و نقره در اطلال شوش و استخر از خود بیادگار نگذاشته‌اند و شاید بر این چند لوح کهن سال قدری گراوتر ارزش بگذارد.

ولی شخصیت سعدی و خیام حساب دیگری دارد.

دنیا سعدی و حافظ و خیام و ابن سینا را

میشناسد و ایران را هم بنام این نامهای مبارك
شایسته تمجید و تقدیس میداند .

بشریت با سعدی و ابن سینا و (ادیسن) و
(شکسپیر) حساب خصوصی ندارد . برای دنیا
سعدی و کوروش دو عنصر مساوی بیش نیستند
و شاید کوروش کبیر سالهای سال بیش از
سعدی عمر کرده باشد . اما فرزندان دنیا عمر
سعدی را درازتر میدانند و این عمر دراز را تا
دامنه ابدیت امتداد میدهند زیرا نمیخواهند
سعدی بمیرد و نمیگذارند عمر سعدی به پایان رسد
قانون فقه از زمینهای بی آب و علف بنام
(اراضی موات) یاد میکند یعنی زمین مرده و
نمیدانم شما تا کنون به حیات و ممات اراضی
هم فکر کرده اید . زمین چطور زنده میشود ،
چطور میمیرد؟ آن سرزمین که آب و علف و گل و
گیاه ندارد مرده است زیرا نمیتواند بسعادت
و حیات دیگران کمک کند .

مکنت و ثروت ، قدرت و عظمت ، دانائی و

توانائی تھر جا گہ عمق و اعتلا داشته باشد
اگر بدرد مردم نخورد يك ارزن بدرد نخواهد
خورد. و آن شاخه كه نه بر گسایه افكن و نه
بار لذت بخش هیچكدام ندارد جز بكار سوختن
كار دیگری از آن بر نخواهد آمد.
بسوزند چوب درختان بی بر
جزا خود همین است مری بی بری را

سگ و گر گ...

(سگ) و (گرگ) از يك خانواده و (شغال) و (روباه) از خانواده دیگری هستند اما این دو خانواده با هم خویشاوندی نزدیکی دارند. يك نزدیکی اشتباه انگیز ، مثل اینکه از يك نژاد دولی اینطور نیست .

(سگ) و (گرگ) و (شغال) و (روباه) بعقیده عمیق تری از يك فامیل نیستند زیرا تجربه (لقاح) این نسبت را تکذیب کرده است.

(حیوان شناس) میگوید از ازدواج سگ و شغال عمل تولید صورت نمیگیرد ، بنا بر این سگ و شغال از يك نطفه بوجود نیامده اند . حالا (سگ زرد برادر شغال است) باشد . بما مربوط نیست . اما سگ و گرگ .. در اینجا

عمل (لقاح) تولید مثل منتهی شده و تحقیقات
دیگری هم بعمل آمده که وحدت نژاد این دو
خانواده را تحکیم میکند .

گفته میشود که (سگ) اساساً (سگ) نیست ،

بلکه (گرگ زاده) ایست که (با آدمی بزرگ)

شده ولی گرگ از آب در نیامده است .

در دهکده ها و کوهپایه ها سگ و گرگ

با هم ائتلاف میکنند و تقریباً ملت واحدی را

تشکیل میدهند ، از این سگ ماده که در کنار

طویله شما بار میگذارد و ونگ و ونگ هفت هشت

تا (طوله) را در می آورد ، خاطر جمع نباشید

زیرا ممکن است که در بیشه های دهکده از

گرگ نری بار داشته باشد . در ولایت ما بارها

دیده شده که سگ گله خوی گرگ گرفته و

بجای دفاع از گله ، خود به گله تهاجم کرده

است . در ولایت ما این تیپ سگ را (گرگسی)

مینامند و يك چنین سگ را نانجیب ترین

سگها می شمارند

احیاناً در وجود سگ‌ها و حس مخالف بیدار
میشود ، حس پاسبانی و امانت از یک طرف و حس
درندگی و خیانت از طرف دیگر .
این سگ يك لحظه سگ و لحظه دیگر
گرگ میشود و میان این عاطفه سرگردان
است .

چوپانان دیده‌اند که ناگهان سگی از کنار
گله‌ای فرار میکند و طی این فرار جنون -
آمیز بگله دیگر حمله میبرد و بره‌ای را از
هم میدرد .

این سگ بالاخره میان دو عاطفه سگی و
گرگی خود هم آهنگی برقرار میسازد یعنی
سگ گله خود و گرگ گله دیگران میشود و
بدینوسیله شهوت خونخواری را در خون خود
ارضا میکند .

دیده شد که سگ‌های آبادی شب هنگام
بفریاد التماس آمیز گرگ‌های بی‌شه پاسخ موافق
داده‌اند و بکمکشانشان شتافتند . معهذامیان سگ و

گرگ يك دشمنی آشتی ناپذیر از دیر باز بر
قرار است، آب سگ و گرگ با همه دوستی و
خویشاوندی از یکجوی نخواهد رفت و این
عداوت هم بعقیدهء علمای بیولوژی مولهود
و حدت نژاد این دو جانور است آخر دوستیها
ریشه دشمنیهاست مگر نه؟

چرا انسان نخست دشمن جان (نیاندرتالی)
بود و چرا دست و پا کرد تا دشمن خود را از
میان بردارد؟

مگر شیر و ببر و پلنگ و گرگ و روباه با
آدمیزاده دشمن نبوده اند، پس چرا آدمیزاده
دمار از نسل نزدیکترین کسان خود بر آورده
است.

حقیقت اینست که «نیاندرتالی» وصله تن
انسان نخست بود و همین نزدیکی شدید آن
دوری شدید را تهیه دیده بود.

«صلحها آمد اصول جنگها» پس از عداوت
سگ و گرگ بایك چنین نسبت شگرف حیرت

نکنید. برادری یعنی برابری و برابر مقدمه
دعواست.

تخم جنسیت گرگ در همه جای دنیا «ولو»
است تنها دو جزیره استرالیا و نیوزیلند ..
تنها این دو جزیره در بیشه‌های انبوه خود گرگ
ندارند ولی یکنوع سگ بدتر از گرگ دارند
که البته همان کار گرگ را انجام میدهد و
این را هم شنیده‌ایم در جزائر بریتانیا و ایرلند
نسل گرگ را از میان برداشته‌اند،

گرگ با همه گرگی خود حیوان بدبختی
است. همیشه هراسان و همیشه گرسنه و همیشه
آشفته و پریشان است. گرگ‌ها همیشه «گرگ
روزی» هستند یعنی همیشه گدا و نیازمندند.
«گرگ روزی» آن کسی است که پیش از
قوت روزانه چیزی بگيرش نیاید و همیشه
هشش در گرو نهش باشد.

این گرگ ترسو و گدا در عین حال بسیار
شیاد و شیوه کار است و بخاطر کار خود بیش از

آنچه فکر کنید پشت کار بخرج میدهد.
در آلاسکا و ایسلند و کانادا و روسیه گر گهای
آدم خوار فراوان بسر میبرند یعنی شکارشان
تنها آدمیزاده بینواست.

از پشت توده های برف سایه انسانی را روی
برفها می بیند و سایه بسایه دنبال آدم می افتد .
ممکن است بیش از چندین کیلومتر این جانور
بی حیا از آدم تعقیب کند تا بالاخره فرصتی
بدست آورده چنگال به گلویش فروبرد .
گر گها ابتدا شکار خود را بیازی می
گیرند و بعد از غفلت وی استفاده کرده بوی
میپزند . اصرار دارند که از پشت سر بدوش شکار
سوار شوند چرا ؟ یکی اینکه از شکار خود
میترسند و دیگر آنکه زودتر دندان بگردن
شکار فرو برده و عصب گردنش را زودتر
بگسلانند تا نیروی مقاومت حریف یکجا درهم
بشکند گر گهای امریکائی خیلی خیلی
کوچولو هستند و بیشتر این گر گهای کوچولو

در يك توده پشم سفید فرو رفته اند و درست به
برف میمانند. گر گهای سفید پشم توی برفها
میخواهند راه گذر را بدین وسیله اغفال میکنند
کسی چه میداند که این گلوله برف یا هیکل
گرگ .. کداميك است . گرگ بیرحم با
همه بیرحمی خود وقتی که مادر شده مادر
مهر بان نیست

این گرگ بچه دار بخاطر خوراك بچه های
خود از پشت خانه ای قنداقه كودك شیر خواری
رامیر باید و به بیغوله میبرد

دست برقضا میبیند که دیر آمده و جانور
دیگری طولهای وی را ربوده است . میبیند
که جاتر است و بچه نیست

تماشا کنید. به بینید که این گرگ داغ دیده
چکار میکند. مگر نیست که پستانهایش لبریز
از شیر است ؟ به پشت میخوابد و پستان شیردار
خود را دم دهان آن كودك شیر خواری گذارد
و بتقلید آنكس که «بچه گرگ میپرورید» وی

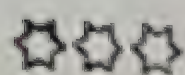
بچه آدم را میپروراند

گر گنجیوان جادو گریست. این جانور در
تسخیر گوسفندان سر بزیر، جادوی شگفت
انگیزی بکار میبرد.

خیز بر میدارد و یک زخم کوچک بره میزند.
و آنوقت خودش جلو میافتد و بایک نیروی سحر
آمیز بره زخم خورده را دنبال خود
میبرد.

حیوان آسیب دیده در پی این جانور خبیث که
آسیبش زده میدود و نمیداند با پای خود به
قتلگاه خود میرود.

گر گنجیوان بدجنس و بداخلاق و بد
ذات است.

ولی بدجنس تر و بداخلاق تر و بد ذات تر
از گر گ آدمیزاده ایست که در کالبد آدمیت

جان گر گها را پنهان کرده است. فرزندان
گر گ صفت یعقوب شب هنگام از صحرای
کنعان باز گشتند و پیراهن غرقه بخون یوسف
را جلوی پدر پیرشان گذاشتند .

گفتند و روی گفته خود قسم هم یاد
کردند که یوسف زیبا را گر گ بیابان دریده
و اینهم جامه‌ای که بخون وی آغشته شده است
بیچاره گر گ بیابان . بیچاره این گر گ
که «دهنش آلوده» بود ولی یوسف ندیده
بود .

در اجتماع ما گر گهای بیرحم و بی حیا
بسیارند منتها در قالب بشری چنان مظلوم و
محبوب جلوه میکنند که نه روانشناس و نه
قیافه شناس هیچکدام نمی توانند بذات فاسد
شان پی ببرند .

ترسو . حيله باز . شیاد ، گندم نما و جو
فروش .

بدر بر ابر چو گوسفند سلیم
در قفا هم چو گرگ مردمخوار
مارا گرگ منش آفریده اند و این ننگ
ما نیست.

گوش کنید. مارا اینطور آفریده اند که
الذتها را بر باییم و از نا گوار یها فرار کنیم .
مثل گرگ اما سوای گرگ. بماشهوت داده اند،
بما غضب داده اند . گل ما را با آب غضب و
شهوت سرشته اند اما بمانیر وئی هم اعطا شده
که با کمک آن نیرو بتوانیم دو عاطفه غضب و
شهوت را در سرشت خود تعدیل کنیم.

آن جان ملکوتی که ارمغان بهشتی و
عطیه الهی است نشان انسانیت ماست و اوست که
این بحر ان عظیم را در عنصر ما تعدیل میکند
آن جان بما میگوید که پا را از گلیم خود
بدر نبرید.

جان ما بما فرمان میدهد که رحم
کن . مدارا کن . گذشت کن . آن نفس

مقدس ما را به معروف امر میکند و از «منکر»
باز میدارد.

دریدن و بریدن و شکستن و خراب
کردن بنوبت خود کاریست ولی این کار از
دست گرگها بهتر برمیآید.

آنکس که آدمیزاده است و (آدمیتی)
دارد خوبست خوی دل شکنی و خاطر آزاری
را به گرگهای بیابان واگذارد و خود روش
آدمیت درپیش گیرد.

پیامبران آسمانها، پیشوایان فضیلت
اخلاق، ائمه اجتماع، در هدایت خود هدفی
جز تعدیل طبیعت سرکش ما نداشتند و چراغ
تمدن هم جز بخاطر محو این ظلمات هول
انگیز روشن نشده است.

بما گفته اند که:

تن آدمی شریف است بجان آدمیت

نه همین لباس زیباست نشان آدمیت

و گفته اند که:

اگر این درنده خوئی ز طبیعت بمیرد
همه عمر زنده باشی بروان آدمیت
گر گها میمیرند ، ولی آدمیت جاویدان
وابدیت .

فریاد ز کامن بدل بختهم

بر من رحم کن و... سرش گیج رفت

شوهر «عالیه» در ماجرای فراموش نشدنی
شهریور ۱۳۲۰ شهید شد و عالیه را با دختر دو
ساله اش «عاطفه» تنها گذاشت.

این سرباز گمنام را در تهران کسی را
نمیشناخت زیرا تهرانی نبود و عالیه که سه
سال پیش با دختر یتیمش عاطفه به تهران پناه آورده
زنی بیکس و کارپیش نبود.

من این خانم را دیدم. زن جوانی بود.
بیست و دو سال بیشتر نداشت، روی هم رفته
زیبا بود ولی زیبائی وی در محنت روزگار و رنج
فراوان غرق بود.

هر کس که سیمای مهتابی رنگ عالیه را
دید، البته زیبائی غم آلود او را هم دیده است.

بشما نگاه میکرد اما شما را نمیدید زیرا
فکرش جای دیگر و دلش دردنیای دیگری
گردش میکرد شما هم فکر میکردید که در چشمان
قشنگ این زن نور بینائی نیست. زیرا این دو چشم
درشت قهوه‌ای رنگ در برق جوانی و پرتو
امید نمیدرخشد.

غم عالیه این نبود که چرا شوهر محبوبش را
بخاک و خون کشیدند و نمیکفت که از فراق
شوهرم دارم میمیرم، بلکه هرچه گله داشت
از دست تنهائی داشت عالیه میگفت چرا تک
و تنه‌ایم گذاشتند.

درد تنهائی میخواست این زن قشنگ برو جردی
را به زجر و زار بکشد.

«عالیه» از دست غم‌های روزگار دشمن جان
دخترش «عاطفه» شده بود وقت و بیوقت و شب و
نیمه شب از خدامرگ جگر گوشه‌اش را تمنا
میکرد، این خانم جوان امیدوار بود که عاطفه
بمیرد و بندگان مسئولیت را از دست و پایش بردارد و

آزادش بگذارد.

شاید از برکت آزادی بوصول مردی برسد.

عالیه این عاطفه کوچولو را خار راه سعادت

خودم بینداشت؛ من با این خانم حرف زدم دیدم

زن تحصیل کرده ایست. علاوه بر دیپلم فنی فن

خیاطی راهم آموخته و ذوق خودش را هم با این

فن آمیخته و با کار روزی چند ساعت خودش و

دخترش را آبرو مندانه اداره میکند ولی معهذا

ناراضی است زیرا از عاطفه بدش می آید.

عالیه از بس بدخواه عاطفه بود که اسمش

را «ورپریده» گذاشته بود. حیف نیست خدا

نکند که این دخترک ملوس «ورپرد» اما عالیه

میگفت شب عروسی من روز ماتم این دختره ور

پریده است. ورپریده، ورپریده.

اینجا و آنجا در گوشه‌ای از گوشه‌های

خیابان «زرین نعل»... در يك آپارتمان چهار

طبقه ای توی دو تا اتاق با دخترش زندگی میکرد

و روزها که برای کار روزانه خانه را ترک میگفت

عمداً پنجره‌های اطاق را باز میگذاشت باین
امید که عاطفه بهوای تماشای مردم روی نرده
بالکن خم شود و بامغز بکف سفت و سخت خیابان
فرو بیفتد و از شر نگهداری خود راحتش کند.
«عالیه» نسبت به عاطفه اینطور بی عاطفه بود

ولی خدای عاطفه خدای مهربانی بود.

هرچه مادرش در حق وی خشونت و سختی
بکار میبرد، آغوشی آسمانی این طفل معصوم را
پرورش میداد.

نه گرسنگی، نه تشنگی، نه گرمای تابستان
و نه سرمای زمستان هیچکدام نمیتوانستند آن
دو گلسرخ و شاداب را که بر گونه‌های گوشتالود
این دختر چهارپنج ساله شکفته بود پشمان و
پشمرده سازند عاطفه روز بروز قشنگتر و با
نشاط تر از کاردرمی آمد و مادرش را بیشتر به
رنج و عذاب میانداخت.

یعنی چه. این مرگ کجاست. این بلای

ناگهانی کجاست. . . . پس چرا این عاطفه

نمیمیرد .

نه این عاطفه نمیمیرد . این عاطفه نباید
بمیرد . زیرا خدای وی هنوز فرمان اجلش
را امضا نکرده است .

اوه میان ما و آرزوی ما چه راه دوری
فاصله انداخته و تمنای ما با چه رنجها و دشواری
هائی توأم است که خودمان نمیدانیم .

مردم فکر میکنند، طرح میریزند ، نقشه
میکشند، هزاران «صغرا» و «کبرا»ی مسلم و
محقق بخاطر «نتیجه» در ردیف هم میگذارند
ولی نتیجه ؟ ولی مطلوب ؟

شما که امروز بامن حرف میزنید عالیہ
را بلامت و شماتت نگیرید. من این زن را دیدم
زن فشرده شده و ناراحت و بدبختی بود .

این خانم مریض بود. این خانم بیک بیماری
روحی شدیدی دچار بود .

درهیجده سالگی شوهر کرده و هنوز روی
شوهر ندیده پدر و مادرش را از دست داد .

بر روی جامه ماتم پیراهن عروسی پوشید
و بخانه شوهر رفت اما طی این دوسه سال شوهر
داری یکدم باشوهرش آزاد نبود.

زن سربازی بود که هر دو ماه و سه ماه يك
يكبار بخانه می آمد و دوباره بازنجیر دیسپلین
و انتظامات سرباز خانه کشیده میشد.
بار برداشت و بار گذاشت و یکسال هم از
عمر عاطفه گذشت اما پدر عاطفه کو؟

این زن نه از عروسی خود خیر دید و نه در
جریان زایمان لذت نوازش و مهر بانی کسی را
چشید، حتی یکنفر آدم هم بعالیه زائو تبریک
نگفت. دیگر از دنگ و فنگ و مقررات زایمان
وی چه می پرسید.

آن شب که شوهرش بخانه آمد تبدا ربود.
آمدن همان بود و افتادن همان.

سه شب رنج پرستاری وی بعهد زن بی
پرستارش بود و بعد از سه شب بستر بیماری این
سرباز بیمار را بیمارستان ارتش بردند. دیگر

عالیه رنگ شوهرش را ندید که ندید.
ناگهان رعدی زد و برقی زد و آتش جنگ
دوم از خلیج فارس بدامن ایران افتاد و پس از
چند روز این آتش خاموش شد اما زن سرباز.
آیا سراغ شوهر خود را باید از چه کسی
بگیرد؟

گفته شد که این سرباز زخم دار بود و با
چند زخم دارد دیگر توی یک آمبولانس روی هم
چیده شده بودند، و آن آمبولانس هدف بمب
قرار گرفت و نیمه جان‌ها را با خود بگور
برد.

این را می‌گفتند و حرف‌های دیگری هم
می‌گفتند ولی اختلاف روایات بعالیه جواب
مثبت نمیداد. بالاخره حرف همه این بود که
دیگر از شوهر بدبخت خود سراغی نگیر. دیگر
بدنبالش نگردهمین.

يك چنین عالیه بیچاره دست عاطفه از خود
بیچاره‌تر را گرفت و رو به تهران نهاد. چه

میدانم . سواره ؟ پیاده ؟ هر چه بود نعلش
خود و دخترش را باین شهر خراب آباد رسانید
باین درزد و بآن درزد و بالاخره دست و بالش
در خیابان لاله زار يك، خیاطخانه بند شد و
حالا با كودك تازه زبان گشوده ای كه بازبان
قلب مادرش آشنا نیست و كور كورانه بسوی
يك آینده شاید از این سیاه تر پیش میرود دارد
خفه و خاموش بسر میبرد و میداند دو روز
دیگر پیر خواهد شد و سه روز دیگر هم خواهد
مرد، این را میداند .

گذشته اش چه بود ؟ آینده اش چه خواهد
بود . از همه بدتر درسی هم خوانده و فکری
هم کرده و معنی زندگانی را هم پیش از زنهای
عادی دریافته است .

آیا يك چنین زن میتواند مثل من و شما شبی
به روز و روزی بشب برساند و «رضا بداده» بدهد
و «از جبین گره بگشاید ؟

آن روز روز جمعه بود . جمعه یکی از
روزهای شهریورماه بود . حوصله‌اش سررفته
بود و خواست چند نفس در سایه درختهای برگ
افشان خیابان پهلوی بگردد باشد که عقده
دلش باز شود مثل همیشه عاطفه را بانیشکون
ومشت ولگد راه میبرد و دمبدم تهدیدش می
کرد .

«ورپریده نگذار که ترا با دست خود
خفه کنم . نکن کاری که ترا دم ماشینها
بیندازم :

دو قدم آن طرف تر يك آقای نجیب و
متین و متشخص بپهلوی برگشت و بالحن
تربیت شده‌ای گفت حیف نیست ؟ و بعد خم شد
و عاطفه را بوسید .

عالیه نگاهی به این ناشناس مهربان
انداخت و احساس کرد که در نگاه ناشناس وی
يك دریا آشنائی و اشتیاق موج میزند . کمی
گرم شد و بعد پرسید :

— مثل اینکه از این ور پریده خوششان آمده
است.

— بسیار. بسیار خوشم آمده. انگار که
جگر گوشه من است.

آن آقا گفت که این دختر شما بدختر
خودم میماند و گفت که اگر من دخترم را با
دست خود بخاک نکرده بودم کار من و شما بر
سر این بچه بمرا فعه و مها کمه می کشید زیرا
من تا کنون دو موجود باین شباهت ندیده
بودم.

و آن وقت ما جرای خودش را برای عالییه
تعریف کرد:

شعله پریموس بدامن دخترم افتاده فریادش
با آسمان رفت. مادرش دوید که جگر گوشه اش
را از توی آتش در بیاورد خودش هم آتش
گرفت و...

باهم آهسته آهسته بسمت کافه شهرداری
پائین می آمدند.

— ای عجب دختر شما با آن همه ناز و نعمت
باین شکل فجیع خاکستر می شود ولی این
«ورپریده» .

راستی که از کار و بار تقدیر کسی نمیتواند
سردر بیاورد، ناشناس عالیه را بکافه قنادی برد
و گفت که من این بار گران را بامزد و منت
ازدوش شما برمیدارم.

من این عاطفه را قبول دارم، من که زن و
فرزندم را از دست داده ام و در این دنیا هیچکس
را ندارم عاطفه را عزیزتر از جگر گوشه خود
تربیت خواهم کرد و ثروت خودم را هم با او
خواهم بخشید. من شناسنامه وی را بنام فرزند
خودم به ثبت خواهم رسانید تا قانوناً وارث
منحصر من باشد.

آهسته آهسته، آن احساس مبهم که در
قلب عاطفه از چند لحظه پیش بوجود آمده
بود بیدار و بیدارتر میشد، دلش میخواست
حرف بزند، اما نهیب حیا لالش کرده بود.

– زن، یعنی چه، داری چکار میکنی می
خواهی از يك مرد ناشناس تمنا کنی با تو
عروسی کند.

معهدا پرده حیا را بکنارزد و بنام کسی که
میخواهد از عاطفه پرستاری کند آنچه دلش
میخواست گفت و با آن مرد ناشناس قرار ازدواج
گذاشت.

آن آقا بازرگان بود و از بازرگانان
تبریز هم بود،

مردی پا بسن گذاشته و نجیب و شریف و
خداشناس به عالیه پول داد، طلا داد. جواهر داد
و بخاطر عاطفه اسباب بازی و کفش و پیراهن
تهیه دید و بعد بتبریز رفت تا پس از یکماه
بر گردد و جریان عقد را بر گزار کند.

حالا دیگر اسم عاطفه «ورپریده» نیست،
بلکه عزیزدل و جان شیرین و ماه و پروین است
عالیه دل ندارد که عاطفه روی زمین راه برود
دلش میخواست همیشه این پاره دل را بر روی

سینه خود نگاهداشته باشد و از چشم آفتاب و
مهتاب پنهانش سازد ولی افسوس افسوس که
عاطفه بیمار است، عاطفه بیمار است و بیماری
ریوی هم دچار است.

این بچه سرفه میکند این بچه تب دارد، این
طفل پنج ساله مانند شمع جمع در همین خنده
اشك میریزد و همچنان ایستاده دارد تمام می
شود. . . تمام شد. تمام شد. صبحدم شمع عمر این
طفل معصوم بهمراه شمع شبانه در موج نسیم
سحری خاموش شد. شیون مادر بدبختش بفلك
بالازد، تازہ از خاك نمناك عاطفه برگشته بودند
که دیدند آقاهم از تبریز باز گشته است .
عاطفه کجاست، عاطفه من ای خدا عاطفه من.
دیگر این عالیه بی عاطفه را می خواهد
چکند، ارمغان سفر را روی میز گذاشت و از
پله های آپارتمان سرازیر شد. عالیه بدنبالش
دوید، دید که دارد میرود بر روی نرده های
آهنین بالکن خم شد، فریاد زد من بدبختم.

من تنها هستم بر من رحم کن بر من - و سرش
گیج رفت

عصر روز دیگر روزنامه اطلاعات درستون
حوادث این خبر را انتشار داد بانو عالیہ . .
که مبتلا بحمله قلبی بود ناگهان از بالکن
طبقه چهارم خانه خود واقع در خیابان زرین نعل
بامغز بزمین افتاد و دردم جان سپرد،

این حقیقت یادگار

افسانه است.

بچه های مدرسه بدنبال مسیح «هو» می
کشیدند.

« بدبخت» ما ترا دوست نمیداریم ، ترا
ببازی نمیگیریم، ولی مسیح میگفت من شما
را دوست میدارم.

این مسیح كودك بدبختی بود، این مسیح
همشاگردی ما بود، من واو وصد تا پسردیگر
در دبستان ناصر خسرو درس میخواندیم از شما
چه پنهان نه من و نه بچه ها هیچکدام مسیح را
دوست نمیداشتیم.

گناه این طفل تیره روز یکی دو تا نبود تا
سزاوار گذشت باشد.

گناهش این بود که زشت بود، گناهش

این بود که کثیف بود، گنااهش این بود که
پدر نداشت و بزرگترین گناهانش هم این بود
که قمه را دوست میداشت و يك چنین مسیح
گناهکار از چهار سمت هدف ملامت و شماتت
و مسخره و متلك بود .

این مسیح زشت و خیلی هم زشت و بیش
از آنچه زشت باشد حساس بود، حساس بود
یعنی لبریز از توقع و تمنا بود، بقول معروف،
هر چه وشت تر بود بازیش بیشتر بود در کتاب
روانشناسی فصل و « تمرکز امیال در منفی »
هم فصلی است، نفس آدمیزاده شیفته منفی ها
است ما اصرار شگرفی میورزیم که امیال
خود را در منطقه « نفی » تمرکز بدهیم.

کورها را ببینید که دست و پا می کند در
ردیف چشم دار ها قرار بگیرند کورها وقتی
باشما حرف میزنند، پلکهای بهم افتاده خود
را نیمه باز بروی شما میدوزند و میگویند که
دیدیم می بینیم.

زبانهای که هنگام سخن گفتن گیر می-
کنند چندین بار بیش از زبان های آزاد سخن
می گویند و چلاق ها آرزو دارند که عصای
جهانگردی بدست بگیرند.

در ولایت ما این ماجرا بصورت مثل
معروفی در آمده است «دلال» پرسر و «شل» و
پرمج، لال ها زیاد حرف میزنند و شلها زیاد
راه میروند.

این حساب حساب تمرکز امیال در منقی
است و مسیح بدتر کیب و بی ریخت تهران
بیش از بچه های خوشگل تشنه محبوبیت بود
و این تشنگی که هرگز بر آب نمیرسید داشت
طفلك بدبخت مردم را با زجر فراوان می-
کشت.

کم کم بزرگ شد و رشد کرد ولی هر چه
بزرگتر میشد زشتی هایش هم بهمین نسبت
بزرگتر میشدند، مسیح احساس می کرد که
یواس یواش طاقتش دارد طاق میشود. مسیح

میدید که اینهمه نفرت و نکبت برای وی تحمل پذیر نیست.

آن روز که از امتحان سال اول، دانشکده طب پیروزمندانه بخانه برگشت، مرد گنده بیست ساله مثل بچه‌های «نونور» یکر است باغوش مادرش افتاد وهای های دست بگریه گذاشت.

- مادر چرا مرا بدنیا آوردی؟ چرا شیرم دادی؟ چرا به رشدم رسانیدی؟ مادر چرا بجای شیرپستان زهر قاتل بکام من نریختی؟ هیچکس مرا دوست نمیدارد من تنها هستم، مادر بیاو این پسر تك و تنهای خود را بکش، ولی مادرش گفت عزیز دلم غصه نخور خدای تو خیلی بزرگ و خیلی مهربان است.

تراهم دوست خواهند داشت، توهم در این دنیل لذت محبوبیت را خواهی چشید. صبر کن چند سال دیگر تویك طبیب دانشمند و آزموده خواهی بود.

سیل طلا و نقره زندگانی ترا فرو خواهد
گرفت. پول، می فهمی؟ پول این مایه افسوسنکار
محبت ترا با جانها و دلها خواهد آمیخت.
مادرش راست می گفت اما اگر بنا بود
راست تر بگوید حتماً دل فرزندش میشکست.
حقیقت این بود که دوستان مسیح در این
دوره خودش را دوست نمیداشتند بلکه مانند
مگس در پیرامون ثروت شیرینش پرمیزدند
و مسیح هم خواه و ناخواه تلخی این حقیقت
را در کام خود مزه کرد.

غوغای مستانه خانه او همه شب (سه راه
امین حضور) را از این گوش تا آن گوش
می لرزاند.

زنهای هرزه و مرد های بیکار و بیعار از
چهار سمت تهران همه شب مهمان د کتر بودند
و د کتر هم هر چه با این دست از بیماران جسمی
میگرفت، با دست دیگر به زخم بیماری روحی
خود میزد : مسیح میخواست آن جانهای

متمرد را که از کنارش رم میکردند بازنجیر
طلا و نقره بسمت خود بکشاند.

مسیح عملاً بکودکان مدرسه ناصر خسرو
در برابر دهن کجی‌ها و مسخرگی‌های بیست
سال پیش پاسخ میداد، اما معه‌ذا بدبخت بود
زیرا همه بازبان بی‌زبانی‌باو می‌گفتند (بدبخت
ماترا دوست نمی‌داریم ترا ببازی نمی‌گیریم)
بازهم این ندای زننده و گزنده در جان دکتر
صدا میداد مادر بگذار و پیش مادر از غم‌های
زمانه شکایت کند. اما افسوس که مادرش سر
برخشت و چهره برخاک داشت.

مرگ مادر خنجر مسمومی بود که تا
دسته در اعماق قلبش فرو رفت و بهترین پزشک
بیماری‌های داخلی ایران را از پا تا سر در زیر ماتم
فرو برد.

مرگ مادر پشت مردانه این طبیب حاذق
را بیرحمانه درهم شکست، دکتر مسیح دید
که دیگر در این جهان وسیع، یکتا، حتی

یکتفر را هم ندارد که خاطرش را بخواهد.
دکتر به میکده پناه برد و در اموال مستی
و بیهوشی غرق شد. دکتر دایره شب زنده داری
هارا توسعه داد و تقریباً روزهای خود را هم
بروی شبها کشید، دکتر مشیت مشیت دینار و
دامن دامن درهم بخاک پای این و آن ریخت
ولی کو، کومادرش که ببیند و سر پسر را
بر سینه بگذارد و مادرانه بگوید: عزیز دلم
غصه نخور.

مادرش کجاست و آن قلب مهربان کجاست
که مسیح را برای خاطر مسیح دوست داشته
باشد.

در این هنگام من در دریائی از عیش و
نوش شنا می کردم، من خوش بودم زیرا خوشگل
ترین و خوش مشرب ترین دختران فامیل من
چه میدانم، اگر بدختران تهران بر نخورد
میخواهم بگویم خوشگل ترین و خوش مشرب
ترین دختران تهران مرا بنامزدی خود

پذیرفته بود.

«افسانه» دختر دائی من بود و من نمیدانم
از دختر دائی خود بچه زبانی تعریف کنم.
کافیست که بگویم این افسانه درمال و جمال
و لطف و دلربائی افسانه‌ای باور نکردنی بود،
ای عجب مگر يك دختر شانزده هفده ساله
اینهمه شیوا و شیرین بشمر میرسد.

پدرش را نابهنگام ازدست داده بود ولی
بجای پدر يك عموی مهربان و يك گنج قارون
در کنار داشت که غصه بی‌پدری را در همان
روزهای نخست باآسانی پامال کرده بود.
من افسانه را هفته‌ای یکبار می‌دیدم و
راستش اینست که هفته‌ای یکبار مزه‌زندگی
را می‌چشیدم.

عمر من هر هفت روز یکروز بود، آنهم
روزی که افسانه در کنار من بود.

افسانه دختری شاعرمنش و مهربان و
افسانه‌آمیز بود، خوب فکر میکرد، خوب

حرف میزد ؛ خوب غصه میخورد و خوب
میخندید.

سیاه و سید و تلخ و شیرین در جان ایندختر
نازنین هر چه بود دلاویز و مزه دار بود.
با افسانه از ماجرای مسیح صحبت میکردم
او هم گوش میداد گاهی متلك میگفت و گاهی
هم افسوس میخورد، و تقریباً نقل مسیح نقل
محفل ما بود ولی خود مسیح درد نیای مظلوم و
مبهم خود با بخت سیاه خویش جنگ و ستیز
داشت .

بیماری تیفوس از شمال ایران بارید و از
جنوب ایران جوشید، تیفوس گرفته های بی
نوا در این شهر وسیع رویهم ریخته بودند.
دکتر مسیح که از بس درزندگی خود
فشرده شده بود، حتی قدرت مردن هم نداشت
ناگهان بفکر مردن افتاد و پیش خود گفت
« از آن گناه که نفعی رسد بغیر چه باك، »
بی باکانه ببالین تیفوس گرفته ها می نشست

و دور از هر گونه تجهیز و تسلیح با این بیماری
خطر ناک تماس می گرفت.

دکتر بیش از آنچه مشتاق بهبود بیماران
خود باشد مشتاق بیماری خود بود اما افسوس
که تیفوس هم برایش ادا در آورد، (بدبخت
من ترا ببازی نمیگیرم).

تیفوس دکتر مسیح را ببازی نگرفت ،
اما حادثه دیگری بحالش ترحم کرد.

اتومبیلش را در میان راه شمیران و تهران به
کامیون تصادم داد و مسیح نیمه جان را از همان
جا غرق در خون برای بیمارستان رضا نور
فرستاد و در انتهای شش روز جان کندن روزنامه
ها خبر مرگش را درسی و دو سالگی بمردم
دادند.

دلم خواست که پیش از روزنامه های صبح
من خبر مرگ دکتر مسیح را برای نامزد
عزیزم بارمغان ببرم گفته شد که افسانه بیهوش
است.

ننه بمن گفت که خانم کوچولو دیشب
نیمه شب از بیمارستان برگشت و در آستانه
عمارت مثل نعل بر زمین نقش بست.

این حرفها گیجم نکرد، ولی دهان قشنگ
نامزد من که بسخن گشوده شده هوش از سرم

برد.

افسانه گفت که من شوهرم را از دست

داده‌ام.

شوهرم شوهرم، دکتر مسیح شوهر من بود
فریاد من در گلوی من خفقان گرفت و
با صدای خفقان گرفته پرسیدم:

— شوهر تو؟ چه کسی شوهر تو بود.

مسیح! این دکتر مسیح شوهر من بود و
بعد میان اشک ماتم ماجرای خود را برای من
تعریف کرد.

این زشت، این بدتر کیب که در دنیا
هیچکس دوستش نمیداشت محبوب من و معبود
من بود. چه روزها که وقت مدرسه خود را بر

سر راهش میگذرانیدم چه شبها که از دور چشم
بپنجره روشن اتاقش میدوختم و تا آن روشنائی
فرو نمی نشست من بر خت خواب نمیرفتم.
پسر عمه عزیزم مرا ببخش که جرأت نمی
کردم راز درونی خود را برای تو ابراز کنم
بخاطر خودم نمی ترسیدم. بلکه می ترسیدم
از دست تو زیانی بجان عزیز مسیح برسد تا
بالاخره طاقتم طاق شد.

«شکوه» همشاگردی خودم را با خودم
برداشتم و بمحکمه اش رفتم بنام اینکه بیمارم
سر تا پا لخت شدم امیدوار بودم که میل جنسی
مسیح را برفع عشق خود برانگیزانم. اما
افسوس محبوب من گفت که دختر خانم شما
دردی ندارید فقط اعصابتان کمی خسته است
عفت مسیح این عفت بی شرم و وقیح مسیح
مسیح وقاحت مرا از رو برد و بیچاره ام کرد،
گریه کردم خون خوردم تا شبی که شنیدم
مسیح من در اتومبیل خود دچار حادثه ای

شده است، یکر است به بیمارستان آمدم و پای
تختخواش زانو زدم.

چشمانش را گشود و گفت اوه دختر خانم
بامن چکار دارید.

همه چیز را برایش گفتم: عشق جنون آمیزی
که نسبت باو داشتم اعتراف کردم لبخند
دردناکی زد و با آوای گرفته‌ای این شعر
معروف را از شهریار مثل نیشتر بقلبم فرو
برد. «نوشدارویی و بعد از مرگی سهراب آمدی
جان من، این زودتر میخواستی حالا چرا؟»
و بعد لبهای خود را بر پشت دستم گذاشت.

فریاد کشیدم «نه.» تو نباید بمیری توشوهر
منی من ترا دوست میدارم، بی تو این زندگی
بر من حرام باد. از لغت «شوهر» خوشش آمد
و پیش خدمت بیمارستان را بدنبال حلقه عروسی
بلاله زار فرستاد.

پرستاران بیمارستان تماشا میکردند و
چهارتا طبیب سپیدپوش هم شاهد بودند که

دکتر مسیح حلقه طالارا به انگشت من کرد و
گذاشت که من لب بر لبش بفشارم.
رنگ ناصر مثل گج سفید شد. نفشس بند
آمد، پس از چند لحظه قبر طرف راست را بمن
نشان داد و صحبت خود را هم تمام کرد. افسانه
من شش ماه بعد از مرگ دکتر مسیح دنیا را
ترك گفت و در زیر این تخته سنگ بخواب
ابدی فرورفت. بین اینهم افسانه من.

ترازوی حقیقت

بالاخره جمعیت اتوبوس باوجود عزیز
آن سه دوشیزه جوان که از عمارت دانشگاه
بطرف ایستگاه میخراامیدند و بر سینه برجسته
شان نشان زمردگون «دانشکده حقوق» با
علامت «تراژدی عدالت» میدرخشید تشکیل
شد و چرخهای اتومبیل بحرکت افتاد.
این سه دختر دانشجو که در ردیف پشت
سرمن قرار گرفته بودند. باهفت نفر از خواهران
همدرس خود، جمعاً ده نفر از دختران تحصیل
کرده ما را تشکیل میدادند که امسال برای
نخستین بار قدم در دانشکده حقوق گذاشته و
فصل جدیدی در زندگی اجتماعی ما
گشوده اند.

خواستم این « فصل جدید » را پیش خود
مبارك بشمارم كه نابهنگام يك غزل از شاعری
گمنام بخاطرم رسید و جریان فكر مرا از سیر
خود بازداشت.

آن گوینده نامعلوم، غزل خود را بدین
مطلع شروع میکند:

كجاروم بكه گویم كه حال دل چونست
دهان غنچه تو داری و قلب من خونست
وبعد از چند بیت:

مسلم است كه اندر قضاوت لیلی
هر آنچه حكم رود بر علیه مجنونست
آهسته گفتم آن دختر ك سیاه چشم كه
عاشق خود را صمیمانه دوست میداشته و از غم
فراق وی رنج بسیار می برده و حتی بقول
« بابا طاهر » عارف عالیمقام همدانی
اگر « مجنون » دل شوریده ای داشت.

دل « لیلی » از او شوریده تر بی
معهدا چرا در نظر شاعر، صلاحیت نیافته

نسبت به «مجنون» خود عادلانه قضاوت کند.
شاید فلسفه «فردريك نيچه» در اين مسئله
اجتماعی با حقيقت مقرون باشد كه ميگويد:
«جنس لطيف و قشنگ و نازين «زن»
خطرناكترين دشمن مرد است» و البته دشمن
سزاوار قضاوت نيست.

كم كم بفكر پريرويان اين شهر باز گشتم
كه ميخواهند دوروز ديگر شاهين ترازوي
«عدالت» را با انگشتان دلفريب خود برداشته
و جانانه بر كرسي قضاوت قرار گيرند و در حق
مردها عادلانه (!) قضاوت كنند و بخدا پناه
بردم از آن روز كه «دلبر»، سر داد گري
پيش گيرد و موجودي كه حق ما را در زير پا
هاي ظريفش پايمال ساخته، دست حمايت
بجانب حقوق ما پيش آورد يعني «گرگ جامه
شبان» بپوشد!

«زن» اين عنصر افراطي با آن مهر عجيب
با آن قهر عجيب، با آن همه حسد و كينه و

حرص و ولع سرشار، چگونه میتوانند در اراده
و اندیشه خود، ناموس موازنه را حفظ کرده
و درباره مردم بحق قضاوت نمایند؟

آیا علاوه بر معلومات قضائی، حس تملك
نفس و آرامش عواطف و از خود گذشتگی و
رعایت موازین اجتماع، شرط حکومت
نیست •

خانمها که در مسائل عمیق زندگی سطحی
و سرسری فکر میکنند و بهیچوجه بر احساسات
بحرانی خود تسلط ندارند و يك لحظه از تمایلات
شخصی نمیگذرند، بیجهت خوشحال و بیهوده
اندوهناکند، باشند و کلاه قضاوت در سالون
دادگاه چه خواهند کرد و چه خواهند گفت؟
هیولای اتوبوس ناله کنان بر سنگفرش
خیابان میغلطید و من همچنان فکر میکردم
و دورنمای زندگی بامنظره اسف انگیز و در
عین حال خنده آوری در برابر نظرم جلوهرگر
بود •

اوه ! قرن‌ها پیش از آنکه جنس زن دست
قشنگش را بطرف «ترازوی عدالت» دراز
کند، باقلب خود «ترازوی حقیقت!» را می
سنجید و بدلخواه خود رأی میداد و هم‌اکنون
باهمان میزان، ارزش زندگی را می‌سنجد.
زن در آن موقع پشت ترازوی حقیقت قرار
میگیرد که خواستگاران بینوای وی درپای
آن ترازو حاضر شده و تن بقضا می‌سپارند.
اینجاست که درجه انصاف و عدالت قاضی
بدست می‌آید و معلوم میشود حق و حقیقت در
مذهب این جنس از چه نوع است.
دراین دادگاه، قانون عشق منسوخ است
و صفحه قلب و قرآن مهر و محبت بهیچوجه
«سندیت» و «صلاحیت» ندارد.

زن در ترازوی حقیقت، گوهر گرانبهای
عشق را کالائی سبک و کم‌بها و ناچیز میداند
و معتقد است يك سكه طلا، بريك دنيا عاطفه و
مهر و وفا ترجیح دارد و از لحاظ سنجش نیز

گران تر و سنگین تر است.

« ویلیام توماس » دانشمند امریکائی چه

خوب میگوید:

« شاعر را نگذارید که پیشانی بامناعت و
بلند خود را بر آستان عشق زن بخاک بیالاید،
زیرا شعر کجا و زن کجا؟ برای زن
شعر مسرائید و حدیث عشق نگوئید و اسرار
ابدی دل را آشکار مسازید او را بشروت و تجمل
بفریبید. باو «تی تیش مامانی» ها و زرق و برق
ها نشان دهید و بدین وسیله دل رمیده اش را
آرام کنید!»

چه حاجت باینکه دست کوتاه خود را از
اینجا بطرف «لوس آنجلس» دراز کنیم و از
گفتار استاد دانشگاه آنجا شاهد بیاوریم،
مگر گواه شاهد صادق در آستینش نیست؟
مگر مشاهدات روزانه ما، تجربه های
فراوان ما، طرز جریان زندگی اجتماعی ما
بمنظور شناختن این قلب یخ زده که تنها با سکه

زرد و سپید گرم. میشود کفایت نمیکند؟
این دختر نیست که بر قلبهای لبریز از
عشق و دیوانهای مملو از شعر و آیات روشن
از صمیمیت و وفا مغرورانه گذشته و در آنسوی،
بر مثنوی دینار و درهم فرو می افتد و کمال
مطلوب خود را در لابلای سکه ها و اسکناسها
میجوید؟

این زن نیست که در اطلس و خز و حریر
فرورفته و بر بالای آنها پالتوهای گرانبهای
« روباه آرژانته » را بخود پیچیده و میان صد
ها قطعه طلا و جواهر غرق شده، معینا برای
سی شاهی کرایه اتوبوس طفل خود یک ساعت
چانه میزنند و در مقابل متلکها و کنایه های
شاگرد شوفور استقامت بخرج میدهد، بلکه
از آن مبلغ نالایق اقلاده شاهی تنزل داده و
بقول خود سرطرف کلاه بگذارد؟

این ترازودار حقیقت است که میخواهد
امروز و فردا ترازوی عدالت راهم بدست

گرفته و با آن سوابق مشعشع باختلافات جامعه

فیصل بخشد؟

شعر در نظر زن شعر است و قابل اعتنا نیست
علم پیش خانمها آنقدرها ارزش و بها ندارد
که بتواند عطش خودخواهی آنان را فرو
نشاند.

عشق در مقابل این چشمان فتنه انگیز، بیش
از يك پرده کم‌دی لذت و عنوان ندارد و شایسته
نیست کابین زناشوئی و پیوند خانوادگی قرار
گیرد!

فقط پول! اینجا در مقابل همه چیز پول
باید ریخت و پول باید خرج کرد و پول باید
نشان داد.

این پول است که تمام مشکلات زندگی
را برطرف ساخته و احتیاجات منزل را تأمین
کرده و تجملات زیبنده را بوجود می آورد.
آری. پول است!

خط سیر بپایان رسید و من هنوز در اعماق
تخیلات خود دست و پا میزدیم و خانمها هم در
اطراف يك مسئله نامعلوم جار و جنجال راه
انداخته بحث میکردند و گوینده قرقر کنان
می گفت:

باش تا صبح دولتش بدمد

کان هنوز از نتایج سحر است

اینها در استانی

غم انگیز است

آن بانوی باردار، پس از نه ماه محنت و
رنج و در پایان عمری آرزو و انتظار، اکنون
چه بیمار آورده است؟

دختر... ایوای! راستی که مایهٔ تأسف و
اندوه است، ایکاش عقیم میماند!

پدر زانوان غم را ببر کشیده و هم چون
کشتی شکستگان، در گرداب غصه و کدورت
فرو می رود.

مادر بیمار و صدمه خورده، زار زار اشک
می ریزد و همچون جنایتکاری که شرم آورترین
و مخوفترین تبهکاری ها را صورت داده باشد
سر از گریبان بر نمی دارد.

آشنایان بادل سوزی تمام تسلیتش میدهند

وقوم و خویش ها باز است و ادا «متلك» میگویند
و در حال همگی با چهره گرفته و عبوس بدینا
وفلك و طبیعت مینگرند که چرا درخت امیدشان
«دختر» بشمر رسانیده است؟

آری، دختر یعنی ماتم و مصیبت، یعنی
تأسف و اندوه و محنت!

در این میانه «نوزاد» شیون می کند و فریاد
وغوغا بفلك می رساند و بیهوده منتظر نوازش
و مهربانی دیگرانست.

طفلك ناز میکند، ولی ناز وی خریدار
ندارد. ناله میزند، اما ناله اش در قلب هیچکس
مؤثر نیست. با تمام قوت جیغ میکشد. اما
کو گوش بدهکار؟

تیره بخت نمیداند که چه گناه بزرگی مرتکب
شده است، گناهی که قابل بخشایش نیست،
گناهی که وی را به سیاهترین سرنوشت ها
محکوم میسازد.

گناه «دختر شدن» او!.. پناه بر خدا،

این تازه رسیده خیرمقدم ندارد، تبریک ورود
ندارد، جشن و شادی ندارد؛ «شب شش» ندارد
بجرم آنکه دختر است؟

سرسری بگیرید، خونسرد باشید بی اعتنائی
کنید، تقدیم این گذارش را بآماره آمار بتأخیر
بیندازید، حتی برای وی اسم نگذارید، چون
کودکی معصیت کار است، زیرا دختر است.
آیا باور میکنید که صدی نود از دختران
ما بهنگام تنظیم شناسنامه از طرف متصدی آمار
نام گذاری میشوند؟

مردها از میلاد دختر، اظهار نفرت میکنند
و خانمها می گویند:

«اگر زن حامله سنگ بیندازد، بهتر است

که دختر بیاورد!» یکقدم بقیه قرا برداریم:

اقوام وحشی عرب، در تاریخ ماقبل اسلام
دختران معصوم خود را زنده بخاک می سپردند
و بدین کردار شنیع افتخار میکردند.

«قرآن مجید» آن عصر بر بریت را چنین

تعریف میکند.

«... از مژده ولادت دختر رنگ چهره
آنان سیاه میشد و همچون زخم خوردگان
بخشم میآمدند و نوزاد را باتوهین و تحقیر می
پذیرفتند و بالاخره زنده بگورش می ساختند و در
حق زن بناحق حکومت میکردند».

پیغمبر محبوب اسلام قانون متین خود را
تنها در این مورد مخصوص و عطف بماسبق کرد
و پدران دختر کش را بپرداخت جریمه و توبیخ
محکوم فرمود و جداً باحبای حق حیات زن
قیام نمود و در تعلیمات آسمانی خود احترام
زنان را در ردیف واجبات اجتماعی گذاشت.
اکنون نزدیک به چهارده قرن از آن عصر
مظلم می گذرد، ولی همچنان دختر در میان
ما دستخوش اهانت و مذلت است.

هنوز در خانواده ها دختر را عضو مستقل
نمیشناسند. هنوز «زن» را مستحق حرمت و
تشخص میدانند و هنوز هم قوم دختر را با

انزجار و بیزاری استقبال میکنند.

این چه منت ناهنجار و نامبار کیست ،
تا کی این نقیصه اخلاقی باید بیاد گارقرون
وحشت و سبعت در طبیعت ما باقی باشد؟ مگر
دختر چه کرده که پسر نکرده آیاماز بوستان
زندگی چه گلی چیده ایم که آنها در مقابل
«سنبل» نچیده اند؟

آخر بگوئید که تفاوت شخصیت میان پسر
و دختر چیست؟

«آندره موروا» می گوید:

«در روم قدیم، وقتی بانوئی دختر میزائید
هلهله نشاط از دل آشنایان برمیخواست و همه
دست زنان و پای کوبان تصنیف میخواندند
و این «ترجیع بند» را تکرار می کردند.
... از آسمانها آیت عشق و رحمت نازل

شده است.»

راست است دختر مایه سرور و منبع نشاط

است.

دختر فرشته محبت و فروغ عشق و آشنائی

است .

دختر گل سرسبد زندگی و شیرازه کتاب

انس و الفت است .

بی لبخند نمکین دختر، چهره دنیا همیشه

غمگین باد!

باز هم ملت قدیم روم میگوید:

« زن آئینه شفاف و تابناکی است که در

آرایشگاه خلقت. جمال الهی را در چشمان فتنه

انگیز و چهره جذاب خود منعکس ساخت و

با همان جلوه ملکوتی از آسمان بزمین

فرود آمد. »

اگر زن نبود، فصل دلکش بهار طراوت

وصفا نداشت، گلها شکفته و خندان نبودند ،

پرندگان چمن ترانه نمی سرودند. غنچه ها

تبسم میکردند. اگر زن نبود، شعر و ادبیات

نبود. موسیقی و صنعت نبود، عشق و محبت نبود

بالاخره مفهوم حیات مصداق نمی یافت .

آنوقت ما «مادر مهربانی» نداشتیم که سر
بردامن وی گذاریم.

«خواهر دلسوزی، بچنگ نمی آمد که
باوی غم دل بگوئیم.

آنوقت دلبر و دلارام نداشتیم تا بیاد وی
زنده بمانیم و بعشق وی فشار سنگین زندگی
را بردوش خود آسان برداریم.

بنابراین چرا بسیمای روشن دختر، با
چشمان تیره و تار مینگریم، چرا قدر زن و
قدر دختر را نمیدانیم، چرا ما يك پسر کور و
کچل و چلاق را بريك دختر زیبا ترجیح
می دهیم؟

میگویند و بمنهم میگویند که حقیقت باین
سادگی ها نیست.

درست است که جنس زن دوست داشتنی
و خواستنی است. ولی بشرط آنکه او هم دوست
داشته باشد و هم بخواهد.

درست است که دختر با پیراهن ملائکه از

بهشت بدنیا قدم نهاده ؛ ولی محرمانه جامه
خود را عوض کرده و لباس «شمر» پوشیده
است.

درست است که خداوند بوی درس محبت
و عصمت و مهر و وفا آموخته، ولی چه عرض
کنم، فعلا که يك کلمه از درس‌های خود را
بلد نیست؟

باز هم میگویند که زن را در آن دنیا «قاتق
نان» آفریده‌اند، ولی از بخت بد ما در این
دنیا «قاتل جان» بعمل آمده است.

اگر زن فرشته رحمت است، پس آن بالهای
گرم و نرم و مهربان کو؟ آن لطف و ترحم
آسمانی کو؟ آن گذشت و ایثار عاطفه کو؟ آن
حقیقت و معنویت ابدی کو؟

اگر زن مادر است، پس چرا بجای مادری
كودك خود را بدست قضا و قدر سپرده و خود
تا نیمه شب، مست عیش و نوش و سرگرم رقص
و تفریح است؟ چرا دست نسل پرور خود را

بجانب میز « پوکر » و ساغر لبالب دراز
میکند ؟

اگر زن خواهر است، پس چرا همکاری
و همدردی خواهرانه را فراموش کرده و یکدم
بفکر برادران خسته و کوفته و فلکزده خود
نیست و سطح زندگی هرچه بالاتر میرود ،
بر تکلفات و تشریفات وی افزوده میگردد؟
اگر زن را برای عشق و محبت آفریده اند
پس آن سنگدل که این عواطف عالی را بیرحمانه
پایمال میسازد کیست؟ میگویند و همچنان می
گویند: ولی شما چه گناه کرده اید که با
تکرار سخنان مردم؛ سرتان را بدر دبیاورم؟

برای یک نفر مرد

چند زن لازم است؟

چکنم که «فیزیولوژی» نمیدانم، و گرنه
شخصیت زن و مرد را از لحاظ ساختمان بدن
و حجم مغز و ترکیبات خون باهم سنجیده و
مطابق قانون «وظائف الاعضاء»؛ میان این دو
موجود قضاوت میکردم: ولی اینقدر میدانم
که پدرما «آدم» و مادر ما «حوا» در کارگاه
خلقت یکنواخت آفریده نشده بودند.

در لوح تقدیر چنین خوانده‌ایم که وجود
عزیز آن بحفظ بقای نسل و نگرهبانی سلسله
نژاد مأمور است و مقدر چنین بود که جریان
وهستی در قلب حساس زن سرچشمه گیرد زن
را بوجود آورده‌اند که هسته حیات بشر را
در موج خون و شیره جان خویش پرورش دهد

و برپیشانی قشنگش کلمه «مادر» را با خط
نورانی نوشته‌اند تا با این سرنوشت روشن، از
آسمان بزمین فرود آمده و شمع صفت در شبستان
اجتماع قرار گیرد.

طبیعت گنجینه زندگی را بدست زن سپرده
و وی را مسئول حفظ این امانت گرانبها قرار
داده و نظام اجتماع را بدین مسئولیت خطیر
ارتباط داده است.

زن یعنی خزانة دار آفرینش، پس باید در
وظیفه خود دقیق و محتاط باشد، زن یعنی امین
گوهر حیات و موظف است که از خیانت
پرهیز کند.

زن یعنی شناسنامه خانواده‌ها و نسل‌ها
و چاره نیست جز اینکه این صحیفه مقدس همیشه
منظم و روشن و استوار بماند. بالاخره اگر
خدای نخواسته «زن» در حق تعدد ازدواج با
مرد رقابت کند اساس اجتماع واژگون گشته
و ناموس وراثت درهم خواهد شکست.

بنا بر این خانمها چه از نظر قانون آفرینش
و چه از لحاظ مقررات اجتماع بیش از يك مرد
را نمیتوانند بنام همسری برگزینند؟ اما
مردها!

چه خوب بود که بر دستگاه «ما فوق الطبیعه»
نیز نظام دمکراسی حکومت میکرد و زن و
مرد از این حق حیاتی بطور متساوی بهره‌ور
میشدند، ولی افسوس که دست‌ماز دامن چرخ
گردون کوتاه است.

از طرف طبیعت مرد اجازه دارد که تا حدود
استطاعت مالی و لیاقت بدنی، بر تعداد شرکای
زندگی خویش بیفزاید ولی فکر میکنم که
شرع و اجتماع «او» را هم از این حق محروم
کرده باشد.

طبیعت میگوید مرد دستی تخم‌افشان است
و بگذارید تا هر جا که قدرت وی کفاف میکند
تخم وجود بیفشاند. اما مقررات تمدن این
اختیار نامحدود را برای ناموس اخلاق و عفاف

جامعه زیان بخش تشخیص داده و عشق را غیر
قابل تقسیم شناخته و گفته است دريك دل دو
محبت نمیگنجد .

آئین مقدس اسلام که در بحبوحه فترت
اجتماع و جاهلیت توده عرب بوجود آمده و
با آدابی آشفته و پیریشان دست بگریبان بود
مقتضی نمیدانست که يك باره ماده «تعدد ازدواج»
را از قانون زندگی مردم حذف کند، ولی با
مهارت مخصوصی بر روی آن خط نسخ کشیده
و این آزادی را بر جنس مرد هم تحریم کرده
است .

«قرآن مجید» وقتی در سوره «نسا» بدین
مبجث اجتماعی میرسد میگوید:

«... و در صورتیکه نتوانید اصول عدالت
را در میان آنها از همه حیث رعایت کنید با
يك زن بسازید» داشتن چند زن مشروط بر این
است که (اصول عدالت از همه حیث) در بین
آنها برقرار باشد و چون حفظ این توازن

امکان پذیر نیست، ناچار تعدد ازدواج هم جائز نخواهد بود،

بنابر این اسلام برای یکتفر زن بیش از یکمرد و برای یکتفر مرد بیش از يك زن اجازه نداده است. ولی اگر بیشتر فرصت دارید بیائید ضمن چند کلمه صحبت خودمانی، این مسئله را حل کنیم، از جانب یکتفردانشمند بزرگ فرانسوی این پیام كوچك را بخانم های محترم می‌رسانم:

(ژول سیمون) سیاستمدار و نویسنده مشهور

اروپا در قرن نوزدهم میگوید:

«هر اندازه که «مرد» بر تعداد همسران خود بیفزاید، نه تنها از جانب خانمها مجاز است بلکه در حقیقت مستحق تشویق و تمجید خواهد بود، زیرا قطعاً از همسر نخستین خود خیر و برکت نعمت دیده که نسبت به جنس زن خوش بین شده و گرمتر اظهار عشق و علاقه میکند و گر نه باملاقات اولین بانو، مطلقاً از

این جنس بیزاز وسیر میشده و دیگر نام زن
برزبان نمیآورده است.

از قرار شوخی مسیو (سیمون) معلوم میشود
خانمها هم مردان «چند زنه» را سزاوار
قدردانی و پاداش میدانند و یا اگر نمیدانند،
باید اندکی فکر کرده و از گناه گذشته خود
استغفار نموده و با شوهر حق شناسشان بیشتر
گرم بگیرند و برای حفظ عدالت خانوادگی
ممکن است از همسر خود فقط بلوازمادی
زندگی قناعت نمایند و در بند صمیمیت و عشق
وی نباشند یعنی اصرار نکنند که شوهرشان
دوستشان داشته باشد! چون میدانم خانمها
فراموشکار نیستند گفته خود را بیاد خواهند
آورد که «اساساً جنس مرد موجودی بی-
عاطفه و خشک و خون سرد است» خانمها غصه
نخورند که «هجو در قلب شوهر عزیزتر است»
چون بعقیده خودشان مردها که قلب ندارند
تا در کانون آن «عزیز» و «عزیزتر» پیرورانند

راست است و «جنس لطیف» در مورد صمیمی
ترین دوستانش اینطور فکر میکند باشد.
«زن» هر چه میخواهد مرد را افسرده و بی
عشق و سست عهد بداند اما حقیقت از این
تهمت ها بزرگتر و پایدارتر است، آنکه
مرد است و از جوان مردی و تشخیص مردانگی
بهره ای برده هرگز در معبد عشق خود دو صدم
نمی نشاند و در پیشگاه دو معبود پیشانی بر
خاک نمی ساید.

مرد میداند که از داشتن زن های متعدد،
جز آشفتگی امور خانه و دشمنی های آشتی
ناپذیر خانوادگی نتیجه دیگری نخواهد برد
مردی که از فرط هوس و حرص پی در پی
از دواج میکند، باید بداند که محصول این
شهو ترانی علاوه بر تلخیها و ناکامیهای فراوان
چند فرزند ناجنس و ناسازگار خواهد بود
که نه تنها با هم برادر و خواهر نخواهند شد،
بلکه جنگ خانوادگی آنها با گذشت قرن ها

هم به صلح نخواهد انجامید.

اینکه در میان ملت های تربیت شده و
روشن فکر جهان قانون مردهای دوزنه را
همچون جنایتکاران اجتماع تعقیب و محاکمه
میکند، بدین مفاسد غیر قابل اصلاح متوجه
میشود،

در اینجا صحبت امروز ما پایان میرسد،
ولی می بینم که جای يك کلمه حرف حسابی
در «پایان» این مقاله خالی است، فقط يك
کلمه حرف حسابی و خواهش میکنم از خانم
های محترم بپرسید:

اگر با موضوع «تعدد ازدواج» مخالفید و
بقول خودتان از «هبو» بیزاری و تنفر دارید
برای چه خودتان با مرد متأهل ازدواج می -
کنید؟

JAMMU & KASHMIR UNIVERSITY
LIBRARY.

DATE LOANED

Class No. _____ Book No. _____

Vol. _____ Copy _____

Accession No. _____

--	--	--	--

ارنو سماده این کتاب

- ۱- دختر یتیم (چاپ یازدهم) بها ۲۰ ریال
- ۲- فاحشه (چاپ چهارم) «
- ۳- نازنین (چاپ چهارم) «
- ۴- شیراز (چاپ سوم) ۲۵ «
- ۵- ستاره (چاپ اول) بها ۲۰ ریال
- ۶- ای آرزوی من (چاپ پنجم) «
- ۷- یکانه (چاپ دوم) «
- ۸- زیلا (چاپ دوم) «
- ۹- تقدیم بتو (چاپ دوم) «
- ۱۰- وفا (چاپ سوم) ۲۵ ریال
- ۱۱- حلقه طلا (چاپ دوم) ۲۰ ریال
- ۱۲- لعنت بر تو ای عشق (چاپ سوم) «
- ۱۳- هفت دریا (چاپ سوم) «
- ۱۴- عشق و اشک (چاپ پنجم) «
- ۱۵- خاطره (چاپ دوم) «
- ۱۶- دختر همسایه (چاپ سوم) بها ۳۰ ریال
- ۱۷- خطرناک (چاپ سوم) ۲۵ ریال
- ۱۸- نویسنده (چاپ سوم) ۲۰ ریال
- ۱۹- شعله (چاپ سوم) ۳۰ ریال
- ۲۰- گردن بند ملکه (چاپ سوم) ۲۰ ریال
- ۲۱- گل قرنفل (چاپ سوم) «
- ۲۲- تبسم زندگی (چاپ سوم) «
- ۲۳- گناه فرشته (چاپ سوم) «
- ۲۴- مهین (چاپ سوم) «
- ۲۵- ملکه بدبخت (چاپ سوم) «
- ۲۶- محاکمات تاریخی (چاپ سوم) «
- ۲۷- عشق ثریا (چاپ سوم) «
- ۲۸- شهید عشق (چاپ سوم) «
- ۲۹- فروغ آشنائی (چاپ سوم) «
- ۳۰- عشق در مدرسه (چاپ سوم) «
- ۳۱- گمشده (چاپ دوم) ۳۰ ریال
- ۳۲- در این دنیا (چاپ دوم) ۲۰ «
- ۳۳- پست شماره ۶ (چاپ دوم) ۲۰ «
- ۳۴- قشنگ (چاپ دوم) ۲۰ «

۲۰ ریال

JAMMU & KASHMIR UNIVERSITY
LIBRARY.

DATE LOANED

Class No. _____ Book No. _____

Vol. _____ Copy _____

Accession No. _____

--	--	--	--

JAMMU & KASHMIR UNIVERSITY
LIBRARY.

DATE LOANED

Class No. _____ Book No. _____

Vol. _____ Copy _____

Accession No. _____

--	--	--	--

Call No.....

Account No.....

Date.....

J. & K. UNIVERSITY LIBRARY

This book should be returned on or before the last stamped above.
An overdue charges of 6 nP. will be levied for each day. The book is kept beyond that day.